

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w ORZYSZU ZA ROK 2022**

PLAN NA 2023 ROK

Orzysz, kwiecień 2023

Spis treści:

I. ZASADY DZIAŁANIA, STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

II. ZAKRES STATUTOWYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2022 r.

1. Dział Pomocy Środowiskowej

- 1.1 Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej
- 1.2 Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 1.3 Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
- 1.4 Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 1.5 Zadania wynikające z innych ustaw

2. Dział Usług Opiekuńczych

- 2.1 Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej
- 2.2 Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i ochronie zdrowia psychicznego

3. Dział Rodzina

- 3.1 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 3.2 Zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych
- 3.3 Zadania ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"
- 3.4 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
- 3.5 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska.
- 3.6 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny”.
- 3.7 Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

4. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

- 4.1 Zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych
- 4.2 Zadania ustawy – Prawo energetyczne

5. Dodatki realizowane w ramach tarczy energetycznej

6. Zadania wynikające z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

III. DODATKOWA DZIAŁALNOŚĆ

IV. REALIZACJA GMINNYCH PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2021-2028
2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2026.
3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

V. PLAN NA 2023 r.

I. ZASADY DZIAŁANIA, STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej”. Niniejsze sprawozdanie zawiera opis najważniejszych działań podejmowanych przez MOPS w Orzyszu w 2022 roku oraz informacje pozwalające określić najważniejsze zadania do wykonania w roku 2023.

Zgodnie z art. 110 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej „Zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej lub centra usług społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych”. Gmina, realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek pomocy społecznej (...) wykonując zadania własne gminy w zakresie pomocy społecznej, kieruje się ustaleniami wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu jest jednostką organizacyjną Gminy Orzysz. Funkcjonuje na podstawie Uchwały Nr XXX/283/01 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 29 grudnia 2001 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej pod nazwą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu oraz na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynikają z ustawy o pomocy społecznej oraz ze Statutu przyjętego Uchwałą Nr XXI/142/16 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 marca 2016 r. Do zadań MOPS w Orzyszu należy również wykonywanie zadań wynikających, m.in. z: ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o finansach publicznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawy o zatrudnieniu socjalnym, ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, o zmianie ustawy - prawo energetyczne, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz wielu innych obowiązujących w obszarze pomocy społecznej i przekazanych do realizacji Ośrodkowi.

Wypełniając swoje zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozpoznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta i zdiagnozowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2021-2028. Tworzy lub współtworzy programy na rzecz mieszkańców miasta. Prowadzi obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu realizacji coraz większej ilości zadań wiedza pracowników musi wykraczać poza problematykę pomocy społecznej i obejmować szerokie spectrum informacji koniecznych w procesie udzielania pomocy osobom i rodzinom tego wymagającym. Pojawia się też potrzeba wykorzystania w pracy różnych specjalistów i budowy infrastruktury około pomocowej. Coraz bardziej istotne stają się również stosowanie interdyscyplinarnych rozwiązań, pogłębianie współpracy i budowanie partnerstw na rzecz pobudzania szeroko pojętej aktywności osób i rodzin trafiających do systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje swoje obowiązki zgodnie z zasadami celowości, legalności i gospodarności w zakresie wydatkowania środków finansowych, obowiązującymi standardami oraz zasadami etyki zawodowej. Realizacja misji i założonych celów przebiega zgodnie z wdrożoną polityką zarządzania ryzykiem i objęta jest kontrolą zarządczą.

Wydatki ogółem za 2022 rok wyniosły: 16 266 102,06 zł.

Utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej to zadanie własne gminy i zadanie w części pokrywane ze środków z dotacji. **W 2022r. środki te wyniosły: 1 241 534,74 zł, z czego: 209 096,00 zł stanowiła dotacja.** Ze środków na utrzymanie Ośrodka pokrywane są w szczególności wydatki na: wynagrodzenia i pochodne – **1 049 709,62 zł**, utrzymanie lokalu, opłaty pocztowe i bankowe, ZFŚS, usługi telekomunikacyjne, materiały biurowe, obsługę zespołu interdyscyplinarnego, serwis oprogramowań komputerowych, energię elektryczną, szkolenia pracowników – **191 834,12 zł**.

Działalność statutowa Ośrodka oparta jest na uchwalonym przez Radę Miejską planie finansowym, który obejmuje środki finansowe przekazywane przez Wojewodę na zadania zlecone gminie i dotacje celowe oraz środki finansowe pochodzące z budżetu gminy na zadania własne.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu wprowadzonym Zarządzeniem nr 14/2022 z dnia 13 czerwca 2022 r. strukturę organizacyjną Ośrodka tworzą następujące komórki organizacyjne:

1. Dyrektor
2. Zastępca Dyrektora - obowiązki pełni starszy Specjalista pracy socjalnej – koordynator
3. Dział Finansowo – Księgowy - 3 osoby - 2,5 etatu, w tym:
  - główny księgowy – 1 etat,
  - starszy księgowy – 1 etat,
  - inspektor ds. kadr - 0,5 etatu.
4. Dział Pomocy Środowiskowej – 6 osób – 6 etatów, w tym:
  - Starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator – 2 etaty
  - starszy pracownik socjalny – 1 etat
  - pracownik socjalny – 2 etaty,
  - aspirant pracy socjalnej – 1 etat.
5. Dział Usług Opiekuńczych – 5 osób – 5 etatów
  - opiekunka środowiskowa.
6. Dodatki mieszkaniowe/Dodatki energetyczne – 1 osoba (inspektor) – 0,5 etatu.
7. Dział Rodzina, w tym:
  - Świadczenia Rodzinne – 1 osoba (inspektor), 1 etat,
  - Świadczenia Wychowawcze – 1 osoba (inspektor) – 1/2 etatu (umowa do 30.06.2022r. – likwidacja stanowiska pracy),
  - Fundusz Alimentacyjny, postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, prace społecznie użyteczne – 1 osoba (inspektor), 1 etat.
8. Informatyk/Kierowca - 1 osoba, 1 etat.
9. Asystent Rodziny – 1 osoba, 1 etat.
10. Sekretariat, archiwum zakładowe – 1 osoba (starszy referent, archiwista), 1 etat.
11. Gонец/Sprzątaczką – 1 osoba, 1 etat.

Łącznie na dzień 31 grudnia 2022 - 21,5 etatu.

Wśród zatrudnionych było 5 pracowników socjalnych, co spełnia wymóg art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, który brzmi: „Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

II. ZAKRES STATUTOWYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W 2022r.

1. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

1.1 Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia. Zadaniem pomocy jest zapobieganie negatywnym sytuacjom poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia

im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a instytucja pomocy społecznej świadczy usługi bezpośrednie, to znaczy przeznaczone dla konkretnych jednostek i rodzin.

Realizując zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy osób przebywających na jego terenie, dbałość o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy.

Pomocy społecznej udziela się:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty: 776 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty: 600 zł,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

przy wystąpieniu przynajmniej jednego powodów, w szczególności: sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania wchodzące w obszar Działu Pomocy Środowiskowej głównie realizują **pracownicy socjalni**, czyli profesjonalna zawodowa grupa osób posiadających specjalistyczne wykształcenie (kolegium pracowników służb społecznych, studia na kierunku praca socjalna), często poszerzone o dwustopniową specjalizację zawodową. W ciągu całej pracy zawodowej ich działalność wymaga nieustannych szkoleń i ciągłego doskonalenia na kierunkowanego na samorozwój i dostosowanie metod pracy do zmieniających się realiów życia społecznego.

Na barkach pracowników socjalnych spoczywa wiele odpowiedzialnych i wymagających zadań, m.in. praca socjalna i udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać swoje problemy. Pracownicy socjalni analizują i oceniają zjawiska, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej i zajmują się również kwalifikowaniem do uzyskania tych świadczeń, udzielają osobom zainteresowanym pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy. Szeroki katalog zadań pracowników socjalnych obejmuje także pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów, pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych.

Pracownicy socjalni współpracują z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych. Współuczestniczą w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

Praca pracowników socjalnych nie należy do najłatwiejszych. Dotyczy to zarówno ilości zadań i liczby klientów w środowisku, jak również poczucia bezpieczeństwa. Pracownicy socjalni wykonują swoje zadania z narażeniem własnego życia i zdrowia i czasami spotykają się z agresją ze strony klientów. Z myślą o takich sytuacjach ustawa o pomocy społecznej przewiduje, że przy przeprowadzaniu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz świadczeniu pracy socjalnej w środowisku może uczestniczyć drugi pracownik socjalny. Co więcej, rodzinny wywiad środowiskowy oraz świadczenie pracy socjalnej w środowisku może się odbywać w asyście funkcjonariusza Policji. Pracownicy socjalni są też objęci ochroną prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych.

Trud pracy pracowników socjalnych mają również minimalizować przysługujące im uprawnienia, m. in. prawo pierwszeństwa przy wykonywaniu zadań w urzędach, instytucjach i innych placówkach.

W 2022 r. MOPS w Orzyszu udzielił wsparcia 546 rodzinom, a głównym powodem udzielenia wsparcia było ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Tabela 1. POWODY PRYZYKNANIA POMOCY SPOŁECZNEJ W 2022 ROKU

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
UBÓSTWO	1	232	105	674
BEZDOMNOŚĆ	2	5	0	5
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	3	29	13	165
WIELODZIETNOŚĆ	4	25	11	143
BEZROBOCIE	5	158	68	518
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	6	78	30	164
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	7	144	49	284
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	8	51	27	222
RODZINY NIEPEŁNE	9	39	19	145
PRZEMOC W RODZINIE	10	2	1	8
ALKOHOLIZM	11	37	4	44
NARKOMANIA	12	1	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	13	3	3	4
ZDARZENIE LOSOWE	14	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	15	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	16	0	0	0

Źródło: dane MOPS

Tabela 2. TYPY RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
RODZINY OGÓŁEM (wiersz 2+3+4+5+6+7)	546	219	1527
o liczbie osób:	186	73	186
1			
2	90	52	180
3	85	35	255
4	75	31	300
5	68	15	340
6 i więcej	42	13	266

RODZINY Z DZIEĆMI OGÓŁEM	95	45	414
o liczbie dzieci	27	16	109
1			
2	25	14	130
3	11	13	64
4	1	2	7
5	1	0	8
6 i więcej	0	0	0
RODZINY NIEPEŁNE	40	20	147
RODZINY EMERYTÓW I RENCISTÓW	57	22	92

Źródło: dane MOPS

Rodzinom objętym pomocą przyznano następujące świadczenia pieniężne i niepieniężne, które realizowano w ramach zadań własnych oraz z dotacji celowej:

✓ **zasiłki stałe (dotacja celowa)** wypłacono 46 osobom na łączną kwotę: **257.525,00 zł.**

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 776,00 zł oraz pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 600,00 zł.

✓ **zasiłki okresowe (dotacja celowa)** - na realizację tego zadania wydatkowano kwotę: **301.315,00 zł** dla 169 osób.

Zasiłek okresowy przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; tj. 776 zł netto rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny; tj. 600 zł netto na 1 osobę.

✓ **zasiłki celowe (środki własne gminy)** - na realizację tego zadania własnego wydatkowano **27 300,00 zł.**

Z tej formy pomocy skorzystały 52 rodziny, wypłacono 77 świadczeń.

Zasiłki celowe mogą być przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, tj. w szczególności na zakup: żywności, odzieży, obuwia, bielizny, sprzętu gospodarstwa domowego, lekarstw, opłaty za mieszkanie, energię, wodę, gaz, zdarzenia losowego, schronienia. W stosunku do osób, które marnotrawiły przyznaną pomoc albo wykorzystywały ją na cel niezgodny z przeznaczeniem, przyznawano pomoc w formie talonów lub realizowano zadanie przy udziale pracownika socjalnego.

✓ **specjalne zasiłki celowe (środki własne gminy)** – 19 osoby, 20 świadczeń, **8.555,00 zł**

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

✓ **zdarzenie losowe (środki własne gminy)** – nie udzielono żadnego wsparcia

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego to świadczenie przyznawane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

✓ **sprawienie pogrzebu (środki własne gminy) – 1 osoba – 2 400,00 zł**

Sprawienie pogrzebu jest jednym ze świadczeń niepieniężnych pomocy społecznej, a obowiązek organizacji pochówku, w tym osób bezdomnych, jest zadaniem własnym gminy. Gmina ma sprawić pogrzeb tylko wtedy, gdy obowiązek tego nie może wykonać rodzina czy inne podmioty wskazane w przepisach. Gmina organizująca pogrzeb ma prawo do pokrycia jego kosztów z zasiłku pogrzebowego, a jeżeli to świadczenie nie przysługuje - z masy spadkowej zmarłego.

✓ **domy pomocy społecznej (środki własne gminy) – na dzień 31.12.2022r. w domach pomocy społecznej przebywało 12 osób, za które poniesiono odpłatność w wys. 435.683,00 zł.**

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tej placówce. Do domów pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, stanu zdrowia lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Zgodnie z zapisem art. 61 ust 1 pkt. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej gmina zobowiązana jest do wnoszenia opłaty za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osobę skierowaną oraz innymi osobami zobowiązanymi do ponoszenia tej odpłatności.

✓ **kierowanie do ośrodków wsparcia – ŚDS w Orzyszu**

Jedną z form wsparcia osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi i innymi schorzeniami neurologicznymi ograniczającymi funkcjonowanie jest kierowanie mieszkańców przez MOPS do Środowiskowego Domu Samopomocy. Wniosek o skierowanie do domu na pobyt dzienny lub całodobowy składa się do ośrodka pomocy społecznej, dołączając odpowiednią dokumentację. Decyzję o skierowaniu wydaje OPS, natomiast w przypadku pobytu całodobowego ustala się również decyzją odpłatność, w zależności od sytuacji dochodowej osoby/rodziny zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w wysokości 70% dochodu osoby korzystającej z usług, proporcjonalnie do okresu jej pobytu.

W 2022r. wydaliśmy 34 decyzje kierujące do ŚDS, łącznie w tym okresie w zajęciach uczestniczyło 60 mieszkańców naszej Gminy.

Całodobowe pobyty w ŚDS służą nauce samodzielności i intensyfikacji indywidualnych form wsparcia – **skierowaliśmy do tej formy pobytu – 37 osób** oraz wydaliśmy decyzję o odpłatności i w przypadkach uzasadnionych - decyzję zwalniającą z odpłatności.

✓ **schronienie (środki własne gminy) – 3 osoby – koszt: 26.854,00 zł, w tym 1 osoba skierowana do schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - 16.830,00 zł.**

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, w szczególności w zakresie pomocy osobom bezdomnym, należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. W ramach pomocy osobie bezdomnej możliwe jest skierowanie do schroniska dla osób bezdomnych, noclegowni lub ogrzewalni. Osoby kierowane do schroniska są zobowiązane do podpisania kontraktu socjalnego oraz wykazania działań zmierzających do wyjścia z bezdomności i uzyskania samodzielności życiowej. Na terenie naszej gminy nie ma placówek świadczących pomoc w zakresie schronienia dla osób bezdomnych dlatego MOPS zawarł porozumienia o współpracy z placówkami z innych gmin, które realizują tę formę pomocy tj. Stowarzyszeniem MONAR – MARKOT w Ełku, Schroniskiem im. Św. Ojca Pio Caritas Diecezji Ełckiej, Stowarzyszeniem Pomocni Ludziom w Rucewie, Ośrodkiem dla Bezdomnych Mężczyzn z usługami opiekuńczymi w Łązniewie.

Osoby bezdomne pochodzące z terenu naszej gminy miały tam zapewnione usługi socjalno-bytowe, całodobowe wyżywienie, noclegi i niezbędne ubranie stosowne do pory roku, pomoc w zakresie pracy socjalnej, pomoc prawną i pomoc medyczną. Na rzecz osób bezdomnych była świadczona praca socjalna oraz ścisła współpraca ze schroniskami. W pierwszej kolejności opłatę za pobyt powinna wносить osoba bezdomna dysponująca własnym dochodem w wysokości ustalonej Uchwałą Nr XVII100/19 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30.10.2019r.

✓ **składki na ubezpieczenia zdrowotne (dotacja celowa) – 41 osób – 25 934,00 zł**

Składki na ubezpieczenia zdrowotne odprowadzane są za podopiecznych, którym wypłacane są zasiłki stałe i nie mają prawa do ubezpieczenia z innego tytułu oraz za osoby, które kierowane są przez pracowników socjalnych do Centrum Integracji Społecznej.

✓ praca socjalna – 546 osób

Praca socjalna jest działalnością zawodową opartą na relacji pracownika socjalnego z klientem. To klient i jego problem warunkują podjęcie działań naprawczych. Pracownicy socjalni w ramach swojej pracy starają się zmieniać te postawy i wskazywać klientom konieczność przejścia przez nich odpowiedzialności za siebie i swoją rodzinę. Zarówno działania naprawcze, jak i zapobiegawcze są propozycją podmiotu pomocy społecznej do wspólnego rozwiązywania zaistniałych problemów i wymagają zaangażowania, aktywności, odpowiedzialności i prezentowania postawy partnerskiej także przez drugi z podmiotów współdziałania - osobę i rodzinę korzystającą ze wsparcia. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia odpowiada okolicznościom uzasadniającym udzielenie pomocy oraz realnym możliwościom finansowym.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej z osobami i rodzinami pracownicy socjalni podejmowali działania polegające na: wsparciu, towarzyszeniu, rzecznictwie na rzecz klientów, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, pomocy w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, wypełnianiu wniosków, kompletowaniu dokumentów niezbędnych do umieszczenia w domu pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych, kompletowaniu dokumentów emerytalno-rentowych, pisaniu pozwów o ustalenie ojcostwa, alimentów, rozwodów, ograniczenie praw rodzicielskich, przygotowywaniu wniosków do sądów w sprawie wydania zarządzeń w sprawie nieletnich.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni realizowali zadania polegające również na budowaniu sieci współpracy m. in. z: pedagogami szkolnymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu, kuratorami sądowymi, Sądem, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz, Powiatowym Urzędem Pracy w Pisz, organizacjami pozarządowymi i kościelnymi, stowarzyszeniami, Urzędem Miejskim w Orzyszu, instytucjami i placówkami samorządowymi i rządowymi.

W 2022 roku Dyrektor MOPS wystosował 14 wniosków do Sądu, Prokuratury i Policji o wgląd w sytuację rodziny lub zawiadamiające o niepokojącej sytuacji w rodzinie.

1.2 Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - 320 252,04 zł (środki własne), z tego 3 000,00 zł (dotacja celowa)

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogą otrzymać wsparcie w postaci **asystenta rodziny**. Asystenta rodziny do danej rodziny kieruje Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek pracownika socjalnego.

Zadania wynikające z wyżej wymienionej ustawy w MOPS w Orzyszu realizuje 1 asystent rodziny zatrudniony na podstawie umowy o pracę. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest do rodzin wieloprotokolowych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie, znajdujących się w sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającą funkcjonowanie rodziny i pełnienie przez jej członków ról społecznych, w których wychowują się małoletnie dzieci, lub których dzieci zostały okresowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystent rodziny realizuje swoje zadania w miejscu zamieszkania oraz innych miejscach aktywności społecznej rodziny.

Asystent rodziny to osoba, która przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe, szczególnie te dotyczące opieki i wychowania dzieci. Asystent towarzyszy rodzinie w pokonywaniu jej problemów, pracuje na zasobach rodziny, udziela wsparcia, motywuje do zmiany niekorzystnej sytuacji i poprawy jej funkcjonowania. Zadaniem Asystenta rodziny jest pomoc rodzicom w osiągnięciu podstawowej stabilizacji życiowej, tak aby nie dopuścić do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, a w przypadku umieszczonych dzieci – pracuje z rodzicami nad ich powrotem do środowiska rodzinnego.

Wsparciem asystenta w 2022 r. ogółem objętych było 9 rodzin, w których łącznie przebywało 22 dzieci.
Koszt zadania : 61 971,96 zł, w tym 3 000,00 zł - dotacja (koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny).

✓ rodziny zastępcze – na dzień 31.12.2022 r w rodzinach zastępczych przebywało 12 dzieci. Koszt poniesiony przez gminę: 49 546,08 zł

Od stycznia 2012 r. gmina realizuje zadania związane z organizowaniem pomocy dzieciom pozbawionym opieki rodziców, w zakresie współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Obowiązek współfinansowania

pieczy zastępczej wprowadził art. 19 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

✓ **placówki opiekuńczo wychowawcze** - na dzień 31.12.2022 r. w placówkach przebywało 8 dzieci z terenu naszej gminy. Koszt poniesiony przez gminę: **208 734,00 zł**

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości jak w przypadku rodzin zastępczych.

1.3 Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 - 244 500,00 zł

Program „Posiłek w szkole i w domu” ustanowiony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. zapewnia pomoc dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym, ale również osobom dorosłym, zwłaszcza starszym, chorym, niepełnosprawnym i samotnym. Wsparcie można uzyskać w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W 2021 roku w związku z panującą epidemią rodziny otrzymały to wsparcie w formie zasiłków celowych na zakup posiłku, a pracownicy socjalni w prowadzili nadzór, czy wypłacone środki są przeznaczone zgodnie z przeznaczeniem i czy dzieci otrzymują gorący posiłek w domu.

Na realizację Programu gmina może otrzymać dotację, jeżeli udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 40% przewidywanych kosztów realizacji Programu, a w uzasadnionych przypadkach - 20%. W 2022 r. środki własne gminy wyniosły 48 900,00 zł; środki z dotacji: 195 600,00 zł. Ze środków otrzymywanych w formie dotacji w ramach Programu gminy udzielają wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe w wysokości do 150% kryterium, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej.

Z tej formy pomocy w formie zasiłków celowych na zakup posiłku w szkole skorzystało **117 dzieci**, a na zakup żywności **202 rodziny**.

1.4 Zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zapewnia obsługę administracyjną Gminnemu Zespołowi Interdyscyplinarnemu, zgodnie z zapisem ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownicy socjalni i asystent rodziny pracują w grupach roboczych powołanych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Orzyszu i podejmują działania zgodnie ze swoimi kompetencjami. W 2022 r. pracownicy socjalni pracowali w każdej grupie roboczej powołanej przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny (powołano 61 grup roboczych, odbyły się 182 posiedzenia grup)

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2022 roku nie podjęto decyzji o odebraniu dziecka rodzinie na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1.5 Zadania wynikające z innych ustaw

Dział Pomocy Środowiskowej poza zasadniczą ustawą o pomocy społecznej realizuje również zadania wynikające z innych ustaw:

✓ ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – (dotacja)

Zauważalnym problemem wśród klientów pomocy społecznej, a także mieszkańców do tej pory niekorzystających ze wsparcia ośrodka jest rosnąca liczba osób tracących uprawnienia do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych. Dominujące przyczyny to: lekceważący stosunek do rejestracji w Urzędzie Pracy, utrata statusu osoby bezrobotnej w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy, rezygnacji z ofert pracy oferowanych przez PUP, „praca na czarno”, alkoholizm powodujący degradację życia zawodowego.

Ubezpieczenia zdrowotne dla osób ich pozbawionych, przyznawane są po spełnieniu przesłanek zawartych w ustawie o pomocy społecznej.

Wydano 90 decyzji potwierdzających prawo do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 2 700,00 zł.

✓ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Pracownicy socjalni widząc wzrost problemów w rodzinach zamieszkujących naszą Gminę podejmują pracę socjalną nakierowaną na uświadomienie szkodliwości picia alkoholu, zwłaszcza przez dzieci i kobiety, również te oczekujące na potomstwo. Podejmują również szereg działań profilaktycznych polegających na uświadamianiu zagrożeń spowodowanych nadużywaniem alkoholu dla funkcjonowania rodzin. Osobom nadużywającym alkoholu i marnotrawiącym przyznawana pomoc świadczenia przyznawane są w formie talonu. W 2022r. wydaliśmy 145 talonów przeznaczonych na zakup żywności i środków higienicznych., wystosowaliśmy 2 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu o przymusowe leczenie.

Pracownik socjalny MOPS jest członkiem zespołu interwencyjno – motywacyjnego działającego przy GKRPA w Orzyszu.

✓ ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym

MOPS w Orzyszu w ramach podpisanego porozumienia z Centrum Integracji Społecznej w Piszku i Białej Piskiej kieruje osoby zagrożone wykluczeniem społecznym do CIS, którego zadaniem jest świadczenie usług służących reintegracji społecznej i zawodowej osobom długotrwale bezrobotnym, bezdomnym, osobom niepełnosprawnym, uzależnionym od alkoholu i narkotyków, chorym psychicznie, zwalnianym z zakładów karnych oraz uchodźcom.

Wnioski o objęcie usługami Centrum podlegają zaopiniowaniu przez pracownika socjalnego po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego. Po pozytywnym zaopiniowaniu wniosku Dyrektor MOPS kieruje uczestnika do CIS, który podpisuje z daną osobą indywidualny program zatrudnienia socjalnego. **Skierowano do CIS 6 osób.**

2. **DZIAŁ USŁUG OPIEKUŃCZYCH - 311 018,00 zł (z tego: wynagrodzenia i pochodne, rękawice ochronne, ekwiwalent za odzież roboczą, ZFŚS).**

2.1. Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej

✓ usługi opiekuńcze - 272 255,48 zł (środki własne)

Usługi opiekuńcze świadczone są na terenie miasta Orzysz przez 5 opiekunek środowiskowych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę z odpowiednim przygotowaniem zawodowym.

Usługi te mogą być przyznane osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi takie mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych takich jak: robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw w urzędach, opiekę higieniczną, ubieranie, zaleconą przez lekarza pielęgnację, dozowanie leków, karmienie, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem.

Usługami w 2022r. objęto średnio 23 osoby miesięcznie.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W 2022 roku koszt jednej godziny wynosił 22 zł. Odpłatność ustalana jest w zależności od dochodu osoby/rodziny.

2.2. Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o ochronie zdrowia psychicznego

✓ specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - (dotacja) -28 550,00 zł.

Usługi są realizowane przez 2 opiekunki środowiskowe z odpowiednim przygotowaniem zawodowym, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę. Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych w 2022r. wynosił 28 zł, jednakże odpłatność za świadczone usługi ustalana jest w zależności dochodu osoby/rodziny.

Pomocą objęto 2 osoby samotnie gospodarujące w ilości 2 godz. dziennie.

3. DZIAŁ RODZINA

3.1 Zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – 3 229 236,07 zł (zadania zlecone finansowane z budżetu państwa)

W ramach realizacji zadań zleconych, nałożonych ustawą o świadczeniach rodzinnych i wypłacie zasiłków dla opiekunów w 2022r. rodziny skorzystały z różnych świadczeń przewidzianych w/w ustawą:

✓ zasiłki rodzinne – 282 rodziny - 589 770,72 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka na dziecko do 18 roku życia, do 21 roku życia dziecka pod warunkiem nauki w szkole, bądź do 24 roku życia dziecka, jeżeli dziecko jest niepełnosprawne i kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej. Zasiłek rodzinny przysługuje w wysokości: 95,00 zł miesięcznie na dziecko do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł na dziecko do ukończenia 18 roku życia i 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia.

✓ dodatki do zasiłków rodzinnych – 284 682,48 zł, wypłacone z tytułu:

- urodzenia dziecka – 21 osób - 20 003,02zł.

Dodatek z tytułu urodzenia przysługuje rodzicowi lub opiekunowi prawnemu dziecka jednorazowo przez rok po urodzeniu dziecka. Dodatek przysługuje w wysokości 1.000,00 zł. Dodatek przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. W przypadku stosowania mechanizmu „zł za zł” kwota dodatku jest proporcjonalnie mniejsza.

- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – wypłacono dla 7 osób – 20 069,13 zł.

Dodatek ten przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka w okresie trwania urlopu wychowawczego przez okres 24 miesięcy kalendarzowych, jeżeli osoba pozostawała w zatrudnieniu bezpośrednio przed urlopem wychowawczym przez okres co najmniej 6 miesięcy. Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie. W przypadku osób, których dzieci są niepełnosprawne dodatek przysługuje przez 72 miesiące kalendarzowe.

- samotnego wychowywania dziecka – 22 osoby – 48 784,79 zł.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznany. Dodatek przysługuje w wysokości 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż 160,00 zł na wszystkie dzieci.

- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 23 osoby – 25 515,60 zł.

Dodatek przysługuje na kształcenie i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego w wysokości 90,00 zł na dziecko niepełnosprawne do ukończenia 5 roku życia i 110,00 zł na dziecko niepełnosprawne powyżej 5 roku życia.

- rozpoczęcia roku szkolnego – 555 dzieci – 27270,07 zł.

Dodatek służy częściowemu pokryciu wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. Przysługuje raz w roku na dziecko rozpoczynające nowy rok szkolny oraz roczne przygotowanie przedszkolne („zerówka”). Dodatek jest wypłacany jednorazowo, w kwocie 100,00 zł lub w kwocie zmniejszonej przy stosowaniu metody „zł za zł”.

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 80 osób – 47 867,92 zł.

Dodatek przysługuje w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przysługuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu dziecka, jeśli dziecko uczęszcza do szkoły ponadpodstawowej, a także artystycznej. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy, od września do czerwca - w wysokości 69,00 zł miesięcznie. Dodatek w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły przysługuje na dziecko uczęszczające do szkoły ponadpodstawowej lub artystycznej oraz szkoły podstawowej w przypadku dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności. Dodatek przysługuje przez okres 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki w szkole. Jego wysokość wynosi 113,00 zł miesięcznie.

- z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 78 rodzin – 95 171,95 zł.

Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. Jego wysokość wynosi 95,00 zł miesięcznie na dziecko.

✓ zasiłki pielęgnacyjne – 149 osób – **360 668,00 zł.**

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej legitymującej się znacznym stopniem niepełnosprawności i osobie powyżej 75 roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje również osobie pełnoletniej o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia. Wysokość zasiłku wynosi 215,84 zł miesięcznie.

✓ świadczenia pielęgnacyjne – 60 osób - **1 332 164,03 zł.**

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje osobie rezygnującej z zatrudnienia lub niepodejmującej zatrudnienia w celu sprawowania osobistej opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem lub krewnym w linii prostej, legitymującym się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności, w którym zawarte są odpowiednie zalecenia. Ustawodawca uzależnił nabycie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego również od warunków, jakie winna spełniać osoba niepełnosprawna. W okresie od 01-01-2022 roku do 31-12-2022 roku świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości 2.119,00 zł miesięcznie. Świadczenie jest niezależne od dochodu, nie przysługuje bezpośrednio niepełnosprawnemu, ale osobie, która się nim opiekuje. Po spełnieniu dodatkowych warunków za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne odprowadza się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

✓ specjalne zasiłki opiekuńcze – 8 osób – **44 100,00 zł.**

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny i które sprawują opiekę nad osobą niepełnosprawną, o ile spełniają kryterium dochodowe (764,00 zł na osobę, przy czym dochody rodziny osoby sprawującej opiekę i rodziny osoby niepełnosprawnej sumuje się) oraz zrezygnowały z zatrudnienia w celu sprawowania bezpośredniej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Zasiłek przyznawany jest maksymalnie na okres zasiłkowy tj. od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego, a jego wysokość w roku 2022 stanowiła kwotę 620,00 zł miesięcznie. Podobnie jak przy świadczeniu pielęgnacyjnym, również przy specjalnym zasiłku opiekuńczym za osoby pobierające te świadczenia odprowadza się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (po spełnieniu stosownych warunków).

✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe” – wypłacono 45 osób – **45 000,00 zł.**

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.922,00 zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Świadczenie to przysługuje jednorazowo w wysokości 1 tys. zł. Wniosek o zapomogę należy złożyć w terminie 12 miesięcy od urodzenia się dziecka albo w tym samym terminie w przypadku objęcia dziecka opieką prawną, opieką faktyczną lub przysposobienia.

✓ **świadczenie rodzicielskie – 41 osób – 227 242,10 zł**

Świadczenie rodzicielskie jest świadczeniem przeznaczonym głównie dla matek, które w związku z urodzeniem dziecka nie mają uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego, ponieważ są osobami niepracującymi, studentkami itp. świadczenie przysługuje matce albo ojcu dziecka (jedynie w przypadkach skrócenia przez matkę okresu urlopu macierzyńskiego, rodzicielskiego, śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę), opiekunowi faktycznemu dziecka lub rodzinie zastępczej (z wyj. rodziny zastępczej zawodowej). Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni (65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, 67 tygodni – przy trójgu dzieciach, 69 tygodni – przy czworgu dzieciach i 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci podczas jednego porodu). Świadczenie przysługuje od dnia porodu lub objęcia dziecka opieką, a jego miesięczna wysokość wynosi 1 tys. zł i jest niezależne od dochodu.

✓ **zasiłki dla opiekunów - 1 osoba – 3 224,00 zł**

Zasiłki dla opiekunów zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów w miejsce świadczenia pielęgnacyjnego, do którego prawo wygasło z dniem 30-06-2013 r. O przyznanie prawa do zasiłku dla opiekuna mogły ubiegać się osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny i które sprawują opiekę nad osobą niepełnosprawną o ile spełniały stosowne warunki i złożyły wniosek w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. ustawy. Zasiłek dla opiekuna przysługuje w kwocie 620,00 zł miesięcznie. Przy zasiłku dla opiekuna za osoby pobierające te świadczenia odprowadza się składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne (po spełnieniu stosownych warunków).

✓ **składki na ubezpieczenie społeczne – 50 osób - 264 825,00 zł**

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne.

✓ **składki na ubezpieczenia zdrowotne – 42 osoby - 77 559,74**

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna odprowadzane są składki na ubezpieczenie zdrowotne.

3.2 Zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

✓ **Fundusz alimentacyjny – 390 867,30 zł (dotacja celowa)**

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Na podstawie przepisów tej ustawy realizowane jest wsparcie materialne dla osób uprawnionych do alimentów, które ich nie otrzymują z uwagi na bezskuteczność egzekucji. Wsparcie to realizowane jest poprzez przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osób spełniających kryteria ustawowe (np. kryterium dochodowe).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobierają osoby uprawnione do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z FA uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, od 1 października 2020 r. podniesiono dochód na osobę w rodzinie, uprawniający do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Wynosi on obecnie 900 zł na osobę w rodzinie. Wcześniej było to 800 zł. Jednocześnie, w przypadku nieznacznego przekroczenia kryterium kwalifikującego do świadczeń możliwe jest zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” (obniżenie wartości świadczenia o kwotę przekroczenia).

W 2022 r. wypłacono 962 świadczenia dla 94 dzieci.

✓ **Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych**

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy

ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złożył do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego;
- 3) osoba uprawniona została umieszczona w pieczy zastępczej.

Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

W 2022 r. podjęto następujące działania w stosunku do 203 **dłużników alimentacyjnych**:

- 1) przeprowadzono 11 wywiadów alimentacyjnych i odebrano oświadczenia majątkowe na 48 wezwań,
- 2) złożono 6 wniosków do Starosty o aktywizację zawodową dłużników,
- 3) wszczęto 4 postępowania w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz wydano 4 decyzji uznających dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje takie są podstawą do złożenia wniosku o ściganie i zatrzymanie prawa jazdy),
- 4) złożono 73 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa oraz wnioski do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo niealimentacji,
- 5) skierowano 2 wnioski o zatrzymanie prawa jazdy,
- 6) skierowano 62 wniosków do innych gmin o podjęcie działań,
- 7) zgłaszanie dłużników alimentacyjnych do biur informacji gospodarczych (180 wniosków),
- 8) skierowano 15 wniosków do komorników sądowych oraz policji w celu ustalenia aktualnego adresu dłużników,
- 9) skierowano 63 wniosków o przyłączenie do egzekucji do komorników sądowych.

Prowadzenie postępowań wobec dłużników przekłada się bezpośrednio na wysokość należności odzyskanych od dłużników alimentacyjnych.

W 2022 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu zobowiązań z tytułu wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę: **181 495,51 zł**, z czego środki finansowe w pierwszej kolejności przekazywane są na zaspokojenie odsetek, następnie 60% pozostałej kwoty przekazano na dochody budżetu państwa (łącznie z odsetkami 145 692,04 zł) i 40% na dochody własne gminy wierzyciela **35 803,47 zł**.

3.3 Zadania ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (dotacja) – 12 000,00zł

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” obowiązuje od początku 2017 roku. Zgodnie z nowymi przepisami rodzinom, w których urodzi się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje jednorazowe świadczenie w wysokości 4 tys. zł. Nie jest ono uzależnione od dochodów. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od narodzin dziecka.

W roku 2022 wpłynęły 3 wnioski o świadczenie „Za życiem”.

3.4 Zadania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Rządowy program „Rodzina 500+” - 3 661 078,00 zł (dotacja celowa)

Świadczenie wychowawcze potocznie nazywane „świadczeniem 500 plus” ma na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojenie jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia, w wysokości 500,00 zł miesięcznie. Po likwidacji w 2019 r. kryterium dochodowego świadczenie przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodu.

Od 01.01 – 30.06.2022r. wypłacono 7 316 świadczeń 500+ 876 dzieci, w łącznej wysokości - 3 648 997,25 zł, koszty obsługi wyniosły - 12 080,75 zł.

Od 1 lipca 2022 r. obsługę przyjmowania, rozpatrywania i przyznawania świadczenia wychowawczego przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3.5 Zadania wynikające z ustawy – Prawo ochrony środowiska

Program „Czyste powietrze”

Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 411 ust. 10g – 10s ww. ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta ma obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach Priorytetowego Programu „Czyste Powietrze”. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia.

Od 01.10.2020 r. MOPS realizuje zadanie związane z wydawaniem zaświadczeń o dochodach do Programu „Czyste powietrze”. Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonej kwoty dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wnioskuje o wydanie zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. MOPS po zweryfikowaniu wniosku i analizie materiału dowodowego ustala miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie i wydaje stosowne zaświadczenia.

Na realizację zadania nie zostały przekazane żadne środki finansowe.

W 2022 r. przeprowadzono 16 postępowań i wydano 16 zaświadczeń o dochodach.

3.6 Zadania wynikające z Programu „Karta Dużej Rodziny”

Karta Dużej Rodziny – 1 770,00 zł

MOPS w Orzyszu realizuje rządowy program dla rodzin wielodzietnych zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o „Karcie Dużej Rodziny”.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z liczbą dzieci 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci (dotyczy: dzieci w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia – w przypadku dzieci uczących się w szkole lub szkole wyższej oraz bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności).

W 2022r. wydano 231 kart tradycyjnych oraz 232 karty elektroniczne dla członków dużych rodzin.

Koszty związane w wydaniem i obsługą „Karty Dużej Rodziny“ w 2022 r. wyniosły 1 770,00 zł.

3.7 Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Prace społecznie użyteczne – 49 548,00 zł

Instytucja rynku pracy w postaci prac społecznie użytecznych została uregulowana w art. 73a ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Prace społecznie użyteczne to instytucja rynku pracy przewidziana dla bezrobotnych niekorzystających z zasiłku, którzy jednocześnie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej.

Gmina chcąc zorganizować prace społecznie użyteczne musi zawrzeć odpowiednie porozumienie ze starostą, które jest podstawą do wykonywania tych prac.

Podmioty, w których organizowane były prace społecznie użyteczne w roku 2022 to: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Polana Kultury, Środowiskowy Dom Samopomocy, Muzeum Wojska i Wojskowości Ziemi Orzyskiej. Były to głównie prace porządkowe, sprzątanie chodników i poboczy, prace pomocowe i porządkowe w ramach realizacji zadań pomocy społecznej.

Wymiar świadczenia pracy w ramach prac społecznie użytecznych nie może być wyższy niż 40 godzin w miesiącu i 10 godzin w tygodniu. Gmina otrzymuje refundację z Powiatowego Urzędu Pracy w wysokości 60 % minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie wykonującej prace społecznie użyteczne.

W 2022 r. zawarto z PUP w Pisz 4 porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych: 1 porozumienie dla 6 osób na 10 miesięcy, 3 porozumienia dla średnio 10 osób po 3 miesiące.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych otrzymali świadczenie za wykonywanie prac społecznie użytecznych w wysokości po 9,00 zł za godzinę – do 31.05.2021 r. oraz w wysokości 9,50 zł za godzinę od 01.06.2022 r.

4. DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

Zadanie to realizuje 1 pracownik zatrudniony na ½ etatu.

4.1 Zadania ustawy o dodatkach mieszkaniowych – 404 707,03zł (środki własne)

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem przyznawanym na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, a także Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych.

Zadaniem MOPS w Orzyszu jest prowadzenie postępowania dotyczącego wydawania decyzji w sprawach dodatku mieszkaniowego na zasadach określonych w ustawie, a także przeprowadzanie wywiadu środowiskowego celem ustalenia stanu majątkowego wnioskodawcy.

Dodatek mieszkaniowy jest to forma pomocy państwa dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania i wsparcie tych osób w trudnej sytuacji życiowej.

Przepisy ustawy o dodatkach mieszkaniowych uzależniają przyznanie dodatku od posiadanego tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, a także wnioskujący o takie świadczenie musi spełniać wszystkie przesłanki wymienione w ustawie o dodatkach mieszkaniowych m. in. dochodowe i metrażowe. Niespełnienie choćby jednego z nich wyklucza przyznanie dodatku mieszkaniowego.

Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Wypłaca się go w terminie do dnia 10 każdego miesiąca z góry, zarządcy domu lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny. Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu mieszkalnego, a kwotą stanowiącą wydatki poniesione przez osobę otrzymującą.

Z tej formy pomocy skorzystało 219 rodzin, wypłacono 1.891 świadczeń.

4.2 Zadania ustawy - Prawo energetyczne – 874,74 zł (dotacja celowa)

Dodatek energetyczny (zadanie z zakresu administracji rządowej) reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Stanowi on częściową rekompensatę kosztów wydatków ponoszonych z tytułu opłat za energię elektryczną.

Dodatek przysługuje tzw. odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, który ma przyznany dodatek mieszkaniowy, ma zawartą umowę na dostarczanie energii elektrycznej oraz zamieszkuje w miejscu jej dostarczania.

Wysokość dodatku energetycznego jest ogłaszana przez ministra do 30 kwietnia każdego roku w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Z pomocy w formie dodatku energetycznego skorzystało 19 rodzin, wypłacono 52 świadczenia.

Koszt obsługi wypłacania dodatku energetycznego wyniósł 17,51 zł.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym realizacja tego zadania została zawieszona na lata 2022-2023, rozpatrzeniu podlegały wnioski złożone do 03.01.2022r.

5. DODATKI W RAMACH RZĄDOWEJ TARCZY ENERGETYCZNEJ

W 2022r. realizowane były następujące formy wsparcia dla mieszkańców miasta i gminy Orzysz w związku z ochroną przed wzrostem cen energii i opał:

- 1) **dodatek osłonowy**, który stanowił element rządowej tarczy antyinflacyjnej mającej na celu zniwelowanie rosnących cen energii, gazu i żywności (ustawa z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym - Dz. U. 2022 poz. 1 ze zm.). Zgodnie z obowiązującymi przepisami przysługiwał on gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. Obowiązywała również tzw. zasada „złotówka za złotówkę” (oznaczało to, że dodatek był przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota dodatku była pomniejszana o kwotę tego przekroczenia; minimalna kwota wypłacanego dodatku wynosiła 20 zł).

Wysokość dopłat w ramach dodatku osłonowego wynosiła:

- jednoosobowe gospodarstwo domowe 400/500 zł*;
- gospodarstwo 2-3 osobowe - 600/750 zł*;
- gospodarstwo 4-5 -- 850 zł/1062,50 zł*;
- gospodarstwo 6 i więcej osobowe - 1150 zł/ 1437,50 zł*.

* kwota dofinansowania uzależniona była od zgłoszenia źródła ogrzewania do CEEB.

Wnioski przyjmowano od stycznia do 30 października 2022r. – złożono 1467 wniosków, 8 pozostawiono bez rozpatrzenia. Wypłacono łącznie 872.942,49,00 zł. **Całkowity koszt zadania: 890.401,00 zł, w tym: 17.458,51 zł koszty obsługi.**

- 2) **dodatek węglowy** przyznawany na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym (Dz. U. 2022 poz. 1692 ze zm.) – Dodatek wynosił 3 tys. zł i zasilł budżety domowe gospodarstw domowych, których źródłem ogrzewania był węgiel lub paliwa węglopochodne. Przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Nie było kryteriów dochodowych, a dodatek przysługiwał również gospodarstwom, które już zakupiły węgiel. Warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Wnioski przyjmowano od września do 30 listopada 2022r. Złożono 1176 wniosków, 904 wnioski rozpatrzone pozytywnie, 271 negatywnie (decyzje odmowne, pozostawione bez rozpoznania i bez rozpatrzenia), 1 wniosek jest jeszcze w SKO. Wypłaciliśmy łącznie 2.712.000,00 zł. **Całkowity koszt zadania wyniósł: 2.766.240,00 zł, w tym koszty obsługi: 54.240,00 zł.**

- 3) **dodatki wynikające z ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw** (ustawa z dnia 19 września 2022r. Dz. U. 2022 poz. 1967 ze zm.) realizowane od września 2022r. do 30 listopada 2022r. Dodatek przyznawany był jednorazowo na główne źródło ciepła w gospodarstwie domowym i wynosił odpowiednio:

- **3 tys. zł** – gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;
- **1 tys. zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy zasilane drewnem kawałkowym;
- **500 zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;
- **2 tys. zł** – gdy głównym źródłem ogrzewania jest kocioł olejowy.

Nie było kryteriów dochodowych. Wpłynęły 864 wnioski, 804 rozpatrzone pozytywnie, 60 wniosków negatywnie (decyzje odmowne, pozostawione bez rozpoznania i rozpatrzenia).

Wypłaciliśmy łącznie 1.464.500,00 zł. **Całkowity koszt zadania: 1.493.790,00 zł, w tym: 29.290,00 zł to koszty obsługi.**

- 4) **dodatek elektryczny** wprowadzony ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. 2022 poz. 2127 ze zm.) dla osób, których głównym źródłem ogrzewania lokalu

mieszkalnego jest energia elektryczna (również pompa ciepła), a wnioskodawca nie korzysta z mikroinstalacji (panele fotowoltaiczne), nie skorzystał z dodatku węglowego, dodatku dla gospodarstw domowych oraz nie korzysta z paliwa zakupionego od przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 2 ust 1 ustawy z 23 czerwca 2022 (preferencyjny zakup). Nie ma kryteriów dochodowych.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego:

- w przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi 1000 zł;
- jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to 1500 zł.

Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należy dołączyć rozliczenie z przedsiębiorstwem energetycznym, potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5 MWh. Kolejnym warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku elektrycznego jest uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). Wnioski przyjmowane były od 1 grudnia 2022r. do 01.02.2023r. **W 2022r. nie wypłacono dodatków**, wypłata nastąpi do końca marca 2023r.

6. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY O POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

Z powodu toczącej się na Ukrainie wojny MOPS wypłacał jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Uprawniony do tej formy pomocy jest każdy obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz został wpisany do rejestru PESEL. W okresie od 23.03.2022 r. do 31.12.2022r. świadczenie w kwocie 300 zł otrzymało 127 osób na łączną kwotę – 38.100,00 zł. Koszty obsługi zadania: 762,00 zł.

Wykupiono posiłek w szkole dla 19 dzieci na kwotę: 1840,00 zł

Osoby dotknięte traumą wojny przebywające w gminie Orzysz korzystały i korzystają z pomocy psychologicznej – w okresie tym, 17 osób skorzystało z poradnictwa, odbyło z psychologiem 21 spotkań, środki pochodziły z budżetu państwa w wys. 6.080,00 zł

Obywatele Ukrainy otrzymywali zwłaszcza w początkowym okresie pobytu także pomoc rzeczową w formie odzieży, środków czystości, a także niezbędnego poradnictwa i pomocy w załatwianiu wielu spraw urzędowych.

31 obywateli Ukrainy otrzymało również świadczenia rodzinne na łączną kwotę 31.785,00 zł (284 świadczenia); koszt obsługi: 953,00 zł..

III. DODATKOWA DZIAŁALNOŚĆ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu ze względu na złożoność problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Orzysz podejmował szereg działań pozaustawowych. Ich adresatami były grupy społeczne dotknięte deficytami ograniczającym partycypowanie w życiu lokalnym, ogólnodostępnych dobrach, czy usługach świadczonych przez instytucje.

✓ Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022”

Odpowiedzią na potrzeby osób chorych i ich opiekunów stał się program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Działając w imieniu Gminy Orzysz otrzymaliśmy dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w kwocie: 233.347,01 zł.

Program adresowany był do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Do realizacji projektu zostało zatrudnionych 3 asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej spełniających kryteria zawarte w Programie. Asystenci otoczyli swoją opieką i wsparciem 13 osób niepełnosprawnych, w tym 3 dzieci.

Usługi asystenta w szczególności mogą polegały na pomocy asystenta w:

- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie i terapeutyczne, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/sportowe);
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
- załatwianiu spraw urzędowych;
- nawiązaniu kontaktu/współpracy z różnego rodzaju organizacjami;
- korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy); -
- wykonywaniu czynności dnia codziennego.

✓ **Kampania Biała Wstążka**

Niezwykle bolesnym i wciąż mocno zauważalnym problemem jest przemoc wobec kobiet. Świadczy o tym liczba zakładanych Niebieskich Kart i wszczynanych procedur. Od kilku lat włączamy się w Kampanię przeciw przemocy wobec kobiet. Z założenia adresatami podejmowanych działań są mężczyźni, to oni poprzez przypięcie białej wstążki deklarują swój udział w walce z przemocą i nierównym traktowaniem kobiet.

✓ **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 -2020 (PO PŻ)**

Ubożenie społeczeństwa, pomimo wzrostu dochodów nadal jest widoczne, zwłaszcza w grupach osób starszych, samotnych, rencistów. Szansę na zaspokojenie podstawowych potrzeb stanowił Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Osoby najbardziej potrzebujące otrzymywały artykuły warzywne i owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, cukier, tłuszcze oraz dania gotowe.

Pracownicy socjalni kwalifikowali do tego rodzaju pomocy oraz wydali w 2022 roku skierowania dla 943 osób, tj. 421 rodzin. W uzasadnionych przypadkach produkty żywnościowe były dowożone do miejsc zamieszkania osób starszych i niepełnosprawnych.

W 2022 r. kryterium uprawniające do tej formy pomocy wynosiło 1.707,20 zł dla osób samotnie gospodarujących oraz 1.320,00 zł dla osób w rodzinie (220% kryterium dochodowego wynikającego z ustawy o pomocy społecznej).

W 2022r. w ramach programu POPŻ odbyły się 3 warsztaty, w których wzięły udział 42 osoby. Warsztatów dotyczyły diety oraz zdrowego odżywiania, sprawnego zarządzania budżetem domowym, zapobiegania marnowaniu żywności, w tym nauki przygotowywania posiłków.

✓ Prowadziliśmy **akcje charytatywne** na rzecz ludzi potrzebujących pomocy np.: organizowaliśmy zbiórki odzieży używanej, sprzętu gospodarstwa domowego, zabawek dla dzieci, które przekazywaliśmy naszym podopiecznym.

✓ Dyrektor MOPS w Orzyszu jest Przewodniczącą Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Orzyszu, członkiem Społecznej Komisji Mieszkaniowej, członkiem Powiatowego Zespołu ds. Ekonomii Społecznej.

✓ **Pracownicy MOPS podejmują działania ukierunkowane na własny rozwój i doskonalenie** - w 2022 roku uczestniczyli w 30 szkoleniach i warsztatach zawodowych.

IV. REALIZACJA GMINNYCH PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2021-2028

Pełen zakres działalności MOPS w Orzyszu wpisuje się w cel główny i cele szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Orzysz na lata 2021-2028. **Celem nadrzędnym Strategii jest poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Orzysz,** a działania prowadzące do założonego celu realizowane są przez instytucje i podmioty wymienione w tym dokumencie.

Jednym z celów strategicznych jest poprawa sytuacji na rynku pracy w Gminie Orzysz poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców i podniesienie szans na zatrudnienie osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Cel ten realizujemy poprzez: aktywizację i doradztwo realizowane przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny, kierowanie do projektów aktywizujących i umożliwiających nabycie uprawnień zawodowych na

kierunkach dostosowanych do wymogów rynku pracy i możliwości indywidualnych naszych podopiecznych, wzmocnienie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, pracodawcami i innymi podmiotami działającymi w obszarze rynku pracy.

Kolejnym celem strategicznym jest lepsze funkcjonowanie rodzin na terenie Gminy Orzysz poprzez poprawę ich warunków socjalno-bytowych, lepszy dostęp do zasobów, dóbr i instytucji społecznych oraz podnoszenie świadomości rodzicielskiej i kompetencji wychowawczych rodziców. Realizacja tych założeń strategicznych wymaga ścisłej współpracy pomiędzy podmiotami i instytucjami wspierającymi rodzinę, a zaplanowane działania przebiegają zgodnie z założeniami strategicznymi.

Cel strategiczny: zwiększenie udziału w życiu społecznym osób starszych, niepełnosprawnych i dotkniętych chorobą MOPS realizuje m.in. poprzez włączanie się w programy ministerialne („Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”), wsparcie środowiskowe realizowane przez opiekunki środowiskowe, angażowanie społeczności lokalnej w pomoc sąsiedzką, kierowanie do ŚDS, gdzie osoby otrzymują wsparcie terapeutyczne, socjalne, ale przede wszystkim uwagę, przyjaźń i motywację do współuczestniczenia w życiu społecznym, wsparcie finansowe i rzeczowe. Wartością dodaną jest także wzrost doświadczenia pracowników realizujących tego typu zadania oraz angażowanie osób chcących nieść tego typu pomoc do uzyskania odpowiednich kwalifikacji i uprawnień zawodowych.

Niezwykle istotnym z punktu widzenia pomocy społecznej jest kolejny cel strategiczny - Przygotowanie dzieci i młodzieży zamieszkującej Gminę Orzysz do wejścia w dorosłe, samodzielne życie – cel szczegółowy: Pomoc dzieciom i młodzieży dotkniętej lub zagrożonej problemami. Poza działaniami edukacyjnymi zwiększającymi potencjał dzieci i młodzieży, należy wskazać na podejmowane przez MOPS i placówki edukacyjne działania interwencyjne, służące poprawie funkcjonowania najmłodszych mieszkańców Gminy Orzysz. Rodzinom, które z różnych względów doświadczają problemów wychowawczych, którym groziło ograniczenie lub odebranie praw rodzicielskich oferowano pomoc asystenta rodziny, intensyfikowano pracę socjalną, a także włączano w działania pomocowe psychologów i pedagogów, często także policję. Wskazywano możliwości podjęcia terapii, diagnozowania zaburzeń rozwojowych, motywowano do udziału w zajęciach świetlicy terapeutycznej itp.

Zgodnie z przedstawionym w Strategii schematem działania naczelną zasadą i podstawą pracy MOPS w Orzyszu była i jest profilaktyka i aktywizacja. Dlatego też pracując z rodzinami podstawą wszelkiej pomocy była szczegółowa diagnoza, pozwalająca ustalić zasoby, na których można budować nową jakość rodziny, rozwiązywać problemy i wychodzić obronną ręką z sytuacji kryzysowych.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2021-2026.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta i Gminy Orzysz na lata 2021-2026 uchwalony został Uchwałą Nr XXXVII/269/21 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 30 czerwca 2021r. Głównym celem programu jest podejmowanie wszelkich działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Orzysz, a głównymi realizatorami programu są instytucje, których przedstawiciele wchodzi w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanego przez Burmistrza Orzysza. GZI działa na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Uchwały Nr LI/374/10 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 27 października 2010 roku w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Orzysz oraz Zarządzenia nr 28/10/2021 Burmistrza Orzysza z dnia 13 października 2021r. we sprawie wprowadzenia Regulaminu pracy Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i członków Grup roboczych

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących podmiotów/instytucji: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu, Komisariatu Policji w Orzyszu, Sądu Rejonowego w Pisz, Prokuratury Rejonowej w Pisz, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Orzyszu, Zespołu-Szkolno-Przedszkolnego w Okartowie, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Dąbrówce, Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Orzyszu, Urzędu Miejskiego w Orzyszu, Samodzielnego Publicznego Miejsko-Gminnego Ośrodka Zdrowia w Orzyszu, Przychodni Medycyny Rodzinnej Liwoch Spółka Jawna w Orzyszu (łącznie 16 osób).

Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Orzyszu.

Zespół Interdyscyplinarny w Orzyszu to grupa specjalistów z różnych instytucji, łączących swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmujących współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałaniu zjawisku

przemocy na terenie gminy Orzysz. W trakcie spotkań bezpośrednich przedstawiciele poszczególnych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego analizowali bieżące problemy, ustalali plany działań w przypadku konkretnych rodzin uwięzanych w przemoc, wypracowywali skuteczne strategie współpracy poszczególnych służb.

„Niebieska Karta – A” wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty”, następnie karta zostaje przekazana Przewodniczącemu GZI i członkowie GZI powołują grupę roboczą, która interdyscyplinarnie rozwiązuje problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie.

Tabela 5. Dane liczbowe dotyczące procedur „Niebieskiej Karty” w 2022r.

Liczba prowadzonych procedur ogółem:	61
– w tym wszczętych w samym 2022 r	36
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym:	129
– kobiety	47
– mężczyźni	14
– dzieci	68
– osoby starsze	18
– osoby niepełnosprawne	1
Liczba osób doświadczających przemocy psychicznej	61
Liczba osób doświadczających przemocy fizycznej	30
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa:	
– medycznego	2
– psychologicznego	35
– prawnego	31
– pedagogicznego	16
– socjalnego	39
– zawodowego i rodzinnego	30
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z Punktu Konsultacyjnego w Orzyszu	23
Liczba osób objętych procedurą wskazanych jako osoby stosujące przemoc w rodzinie	61
– w tym kobiety	8
– w tym mężczyźni	53
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie karty-A”, w tym:	28
– na skutek ustania przemocy w rodzinie	23
– rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	5
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4
Liczba posiedzeń grup roboczych	182

Źródło: dane MOPS

Instytucje wchodzące w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego realizowały w 2022 roku cele szczegółowe Programu, takie jak.:

- 1) **Zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej oraz zatrzymanie przemocy w rodzinie** realizowane poprzez:
  - izolowanie sprawcy przemocy od ofiary (policja),
  - realizowanie procedur wynikających z ustaleń na posiedzeniach grup roboczych,
  - kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym problemem przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia dzieci w tych rodzinach realizowaną przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, psychologa,
- 2) **Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego** poprzez:
  - realizowanie wsparcia w ramach procedury „Niebieska Karta” przez GZI i grupy robocze,
  - poradnictwa medycznego realizowane przez służbę zdrowia,
  - poradnictwo psychologiczne, prawnego i rodzinne realizowane w Punkcie Konsultacyjnym;

- pracę socjalną i pomoc socjalną realizowaną przez pracowników socjalnych,
  - współpraca pedagogów z kuratorami sądowymi.
- 3) **Podjęmowanie działań korekcyjno- edukacyjnych poprzez:**
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programie przez członków grup roboczych,
  - zorganizowanie warsztatów poprawiających relacje w domu „Szkoła dla rodziców”.
- 4) **Zatrzymanie przemocy w rodzinie poprzez:**
- inicjowanie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”,
  - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku przez grupy robocze, MOPS w Orzyszu, Komisariat Policji w Orzyszu.
- 5) **Poprawę skuteczności działań osób i instytucji działających na rzecz rodziny, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jakości i dostępności świadczonych usług poprzez podniesienie kwalifikacji i kompetencji kadr poprzez:**
- uczestniczenie w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków GZI i grup roboczych (2 szkolenia),
  - podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania wczesnych symptomów występowania zjawiska przemocy w rodzinie (udział w 2 szkolenia pracowników szkoły, bezpłatnych webinarach pracowników świetlicy środowiskowej).
- 6) **Edukację społeczności lokalnej poprzez:**
- organizowanie akcji i kampanii informacyjnych, ulotek, mających na celu budowanie wrażliwości społeczeństwa na zjawisko występowania przemocy (Kampania „Biała Wstążka”),
  - upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez MOPS, lokalne placówki oświatowe i kulturalne
  - szkolenia i warsztaty dla rodziców - 2
- 7) **Edukację dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy poprzez:**
- prowadzenie w placówkach oświatowych kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych, profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą,
  - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez lokalne placówki oświatowe, Polanę Kultury i MOSiR,
  - realizowanie Szkolnych Programów Wychowawczo – Profilaktycznych we wszystkich szkołach,
  - ulotki edukacyjne, plakaty, gazetki w klasach i na korytarzach szkolnych, świetlicy środowiskowej.

3. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gmina Orzysz tworząc Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przyjęła dokument Uchwałą Nr XLIV/327/21 Rady Miejskiej w Orzyszu z dnia 29 grudnia 2021r. Program definiuje zintegrowane kierunki działań na rzecz wsparcia rodziny i dziecka na terenie gminy Orzysz.

Gminny Program Wspierania Rodziny kładzie nacisk na pomoc rodzinie dotkniętej problemami, ale również na profilaktykę, dlatego tak istotne jest, by pomoc rodzinie była udzielana w miarę wcześnie. Możliwe jest to jedynie przy współpracy z innymi instytucjami, a podejmowana reakcja jest wypadkową zebranych informacji na temat rodziny ze szkół, z MOPS, policji, przedstawicieli służby zdrowia, społeczności lokalnej, służby kuratorskiej itd. Wielokierunkowość działań i ich interdyscyplinarność znacząco podnoszą efektywność pracy w obszarze wspierania rodzin i wpisuje się w główny cel Programu, tj.: Wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci.

Zapisane w Programie zadanie - Rodzina bardziej samodzielna ekonomicznie, realizowaliśmy w oparciu o szereg ustaw, m.in. o ustawę o pomocy społecznej, ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Wskaźnikami dokumentującymi zrealizowany plan pomocy są m.in. dane statystyczne MOPS znajdujące się w części II niniejszego sprawozdania.

Analizując sytuację rodzin z punktu widzenia pomocy społecznej niepokojący jest trend wzrostu problemów wynikających z nieumiejętnego gospodarowania domowym budżetem, co przekłada się na brak środków finansowych na zaspokojenie wielu podstawowych potrzeb życiowych, w tym także potrzeb dzieci.

Kolejne zadanie Programu, czyli: Zapobieganie kryzysom w rodzinie, poza naszym Ośrodkiem prowadzą również: szkoły, poradnie, kościoły, kuratorzy, policja. Podstawą profilaktyki jest wczesna diagnoza zagrożeń, a narzędziem umożliwiającym ich wykrycie jest przede wszystkim systematyczna praca socjalna oraz współpraca interdyscyplinarna instytucji. Możliwości te wykorzystują pracownicy socjalni, pracownicy działu świadczeń rodzinnych oraz powołany do indywidualnej pracy z rodziną asystent rodziny.

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest w Punkcie Konsultacyjnym w Orzyszu przez psychologa, terapeutę i prawnika, w placówkach oświatowych przez psychologa, pedagogów, w MOPS przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Działania korekcyjno – edukacyjne, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez sport, rekreację i kulturę realizowane jest przez bogatą ofertę Polany Kultury, MOSiR, szkoły, świetlice wiejskie i środowiskowe.

Z perspektywy pracy asystenta rodziny oraz innych podmiotów działających w obszarze wspierania rodzin niezwykle patogeniczny jest problem uzależnienia od alkoholu, w tym wzrost tego zjawiska także wśród kobiet. Bezpośrednio z tej diagnozy wynika współpraca MOPS z GKRPA w Orzyszu.

Zdrowa rodzina, to rodzina bez przemocy. Niestety statystyki Zespołu Interdyscyplinarnego, obserwacje pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych i psychologów uzasadniają twierdzenie, że zjawisko to dotyczy coraz szerszej grupy rodzin. Nie ma tu znaczenia, czy rodzina jest w obszarze oparcia społecznego, czy jest to całkowicie samodzielnie funkcjonująca komórka społeczna. Niebieskie Karty zakładane w takich przypadkach zgodnie z procedurą wskazują, że należy być czujnym także w środowisku tzw. „normalnych” rodzin. Problemy życia codziennego, wzrost uzależnień i stres spowodowały wszczęcie procedur w rodzinach, gdzie pozornie jest wszystko w porządku. Współpraca, która jest główną wytyczną Programu pozwala „wyłapać” i zdiagnozować problem we wczesnym okresie. Sygnały ze szkoły, ze Środowiskowej Świetlicy z Programem Profilaktycznym, czy od psychologa umożliwiają natychmiastowe podjęcie działań naprawczych.

Przygotowanie dzieci i młodzieży do edukacji, budowania aspiracji zawodowych jest bardzo istotne, stąd ważne są zapisy w Programie – Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. Niestety wiele rodzin objętych wsparciem MOPS nie ma potencjału, by samodzielnie i prawidłowo ukierunkować swoje dziecko. Z pomocą przychodzą wtedy pedagodzy, asystent rodziny, czy placówka wsparcia dziennego. Niezwykle ważna jest realizowana przez naszą Gminę polityka nakierunkowana m.in. na rozwój szkolnictwa branżowego, czego przykładem jest Branżowa Szkoła I stopnia ZSP w Dąbrowce.

Niezwykle cenną inicjatywą odpowiadającą na potrzeby zdiagnozowane w Gminnym Programie Wpierania Rodziny oraz zaplanowane cele i zadania była uruchomiona w 2021r. w ramach współpracy z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Piszcu „Szkoła dla rodziców” (3 edycje). Główne założenie tego przedsięwzięcia odpowiadało założeniom kolejnego celu szczegółowego Programu -Wzrost społecznej świadomości roli rodziny, promowanie wartości rodziny.

Wszyscy realizatorzy tego zadania aktywnie promują i organizują różnorodne formy integracji rodzin i społeczności lokalnej oraz integrację międzypokoleniową, dokumentując swoje działania na swoich stronach internetowych i w lokalnej prasie.

V. PLAN NA 2023 r.

- ✓ Rok 2023 będzie kontynuacją realizowanych zadań wynikających z realizowanych ustaw oraz innych działań mających wpływ na poprawę sytuacji życiowej mieszkańców gminy Orzysz, m. in. programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2023”, „Pośilek w szkole i w domu”, POPŻ, KDR, kampanii „Białej wstążki”.
- ✓ Pozyskanie mieszkania chronionego na realizację zadań wynikających z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.
- ✓ Zwiększenie odpowiedzialności rodziny za własny los i los swoich dzieci poprzez ciągłą pracę asystenta rodziny, pracowników socjalnych i zaangażowanie innych służb w ramach interdyscyplinarnych rozwiązań.
- ✓ Wdrożenie zmian dotyczących ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- ✓ Uczestniczenie w różnego rodzaju szkoleniach, warsztatach ukierunkowanych na rozwój osobisty pracowników.

- ✓ Wsparcie uchodźców oraz inne działania wynikające ze szczególnych okoliczności i sytuacji.

W dalszej perspektywie:

- ✓ Dalsza praca nad zmianą wizerunku MOPS z instytucji przydzielającej zasiłki pieniężne na centrum wsparcia i poradnictwa oraz szeroko rozumianej pracy socjalnej.
- ✓ Zaangażowanie bliskich, rodziny, środowiska lokalnego w pomoc osobom/rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji.

Ocena zasobów pomocy społecznej GMINY ORZYSZ za 2022 ROK

Autorzy:
Joanna Kawecka

	SPIS TREŚCI	STRONA
1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR	37
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	40
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	50
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	60
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	64
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	64
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	64
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	67
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	67
10	Wnioski końcowe	68

1. Wprowadzenie

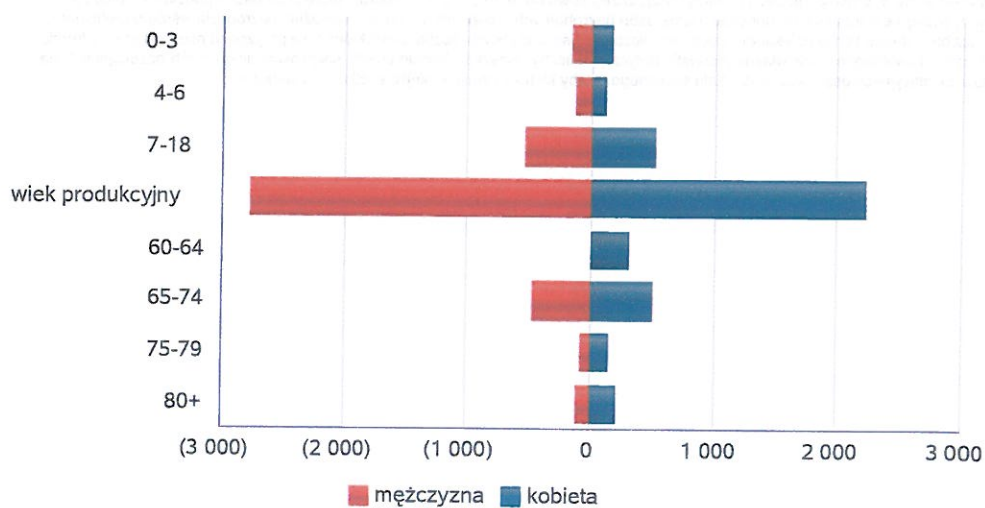
Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Orzysz. Jest to gmina miejsko - wiejska, leżąca w powiecie piskim. Gmina Orzysz graniczy z gminami: Pisz i Biała Piska (powiat piski), Mikołajki (powiat mrągowski), Milki i Wydminy (powiat giżycki), Stare Juchy i Elk (powiat elcki). Siedzibą gminy jest Orzysz.. Powierzchnia gminy 363,49km², co stanowi 20,46% powierzchni powiatu, 1,5% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 25 osób, w powiecie 33 osób, w województwie 59 osób. Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadry pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Orzysz.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 31 grudnia 2022r., liczba ludności gminy Orzysz wyniosła 8765 osób, z czego 49,6% stanowiły kobiety, a 50,4 % mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 15,45% ludności powiatu, 0,61% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 18,52%, osoby w wieku produkcyjnym 57,23%, a w wieku poprodukcyjnym 17,25%.. W latach 2021 - 2022 liczba ludności wzrosła o 1,41%. Według stanu na 31 grudnia 2022r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 13,8%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 12,3% dla województwa wynosi 8,1%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Orzysz wyniosła 325, w tym 61,85% stanowiły kobiety, 38,15% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 3,71%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajduje się 12łobek dysponujący 28 miejscami, 3 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach oraz 3 świetlice przyszkolne. Na terenie gminy funkcjonuje 4 opiekunów dziennych. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) i infrastruktury społecznej (liczba żłobków, liczba opiekunów dziennych, liczba miejsc w żłobkach, liczba dzieci którym nie przyznano miejsca) oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, socjalnych, liczby osób oczekujących na mieszkania komunalne i socjalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów.

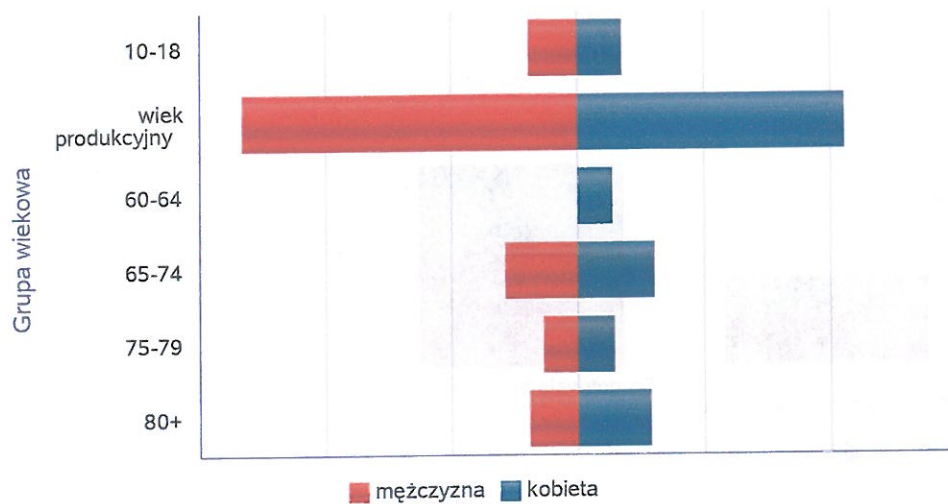
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	166	155
4-6	136	120
7-18	535	511
wiek produkcyjny	2 776	2 240
60-64		315
65-74	464	505
75-79	77	140
80+	117	209

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

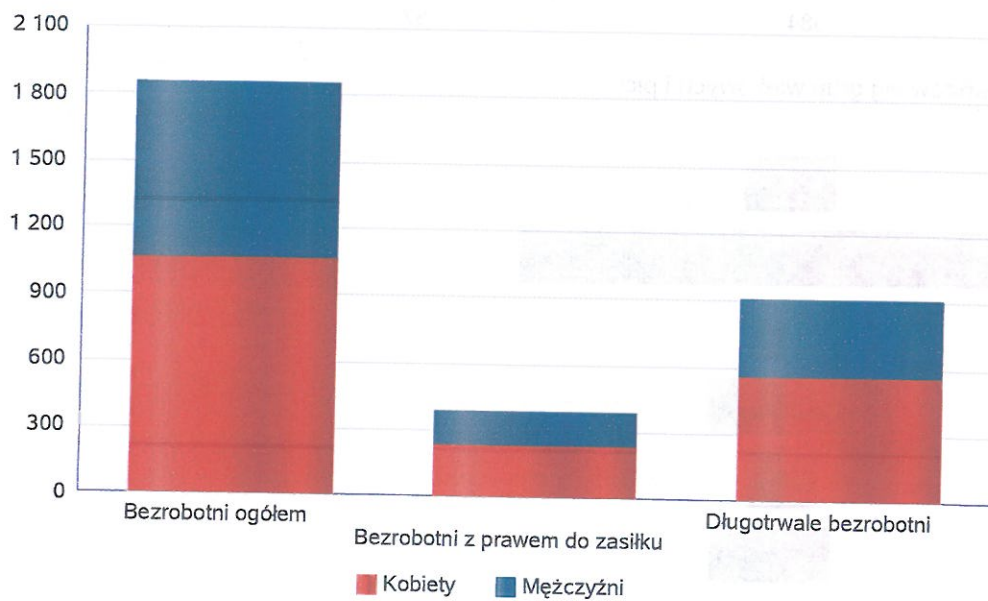
Grupa wiekowa	Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci	
	mężczyzna	kobieta
10-18	383	352
wiek produkcyjny	2 660	2 118
60-64		271
65-74	570	600
75-79	274	279
80+	384	575

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

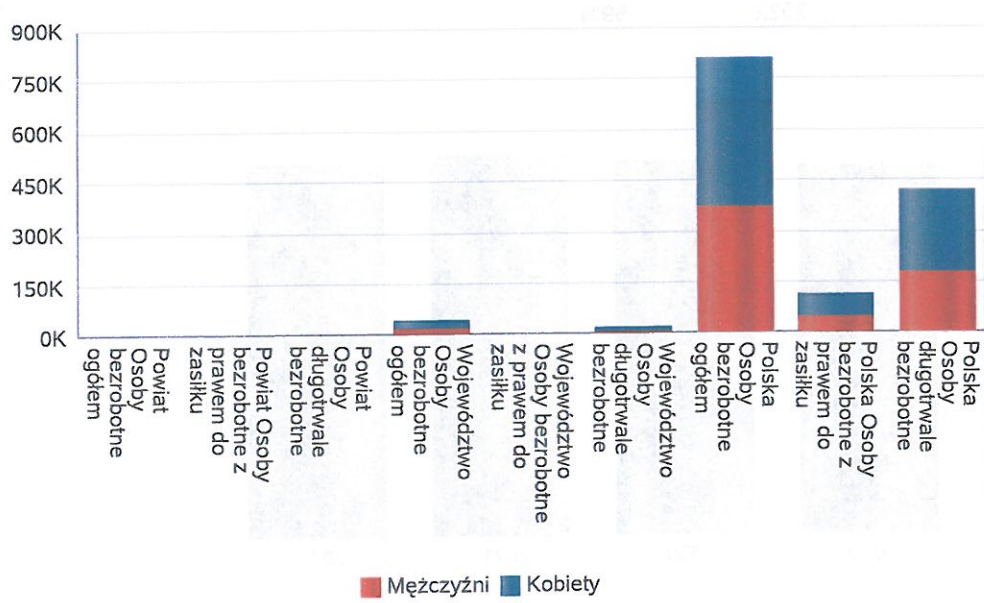
Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	1 853	796	1 057
Bezrobotni z prawem do zasiłku	384	150	234
Długotrwale bezrobotni	911	354	557

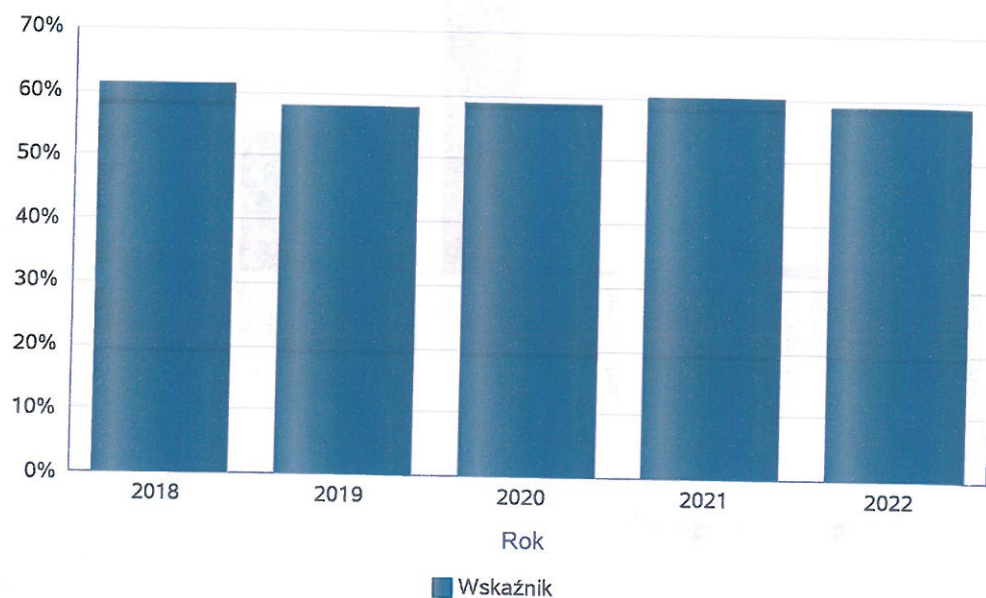
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 057	796	22 541	18 527	435 508	375 290
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	234	150	4 289	3 604	65 105	50 187
Osoby długotrwale bezrobotne	557	354	12 037	7 600	237 119	181 721

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

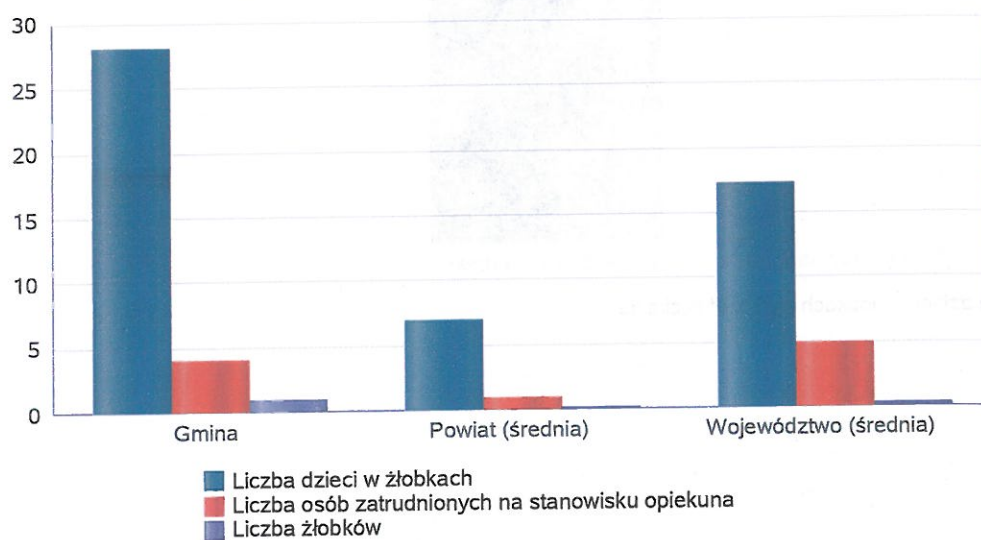
Rok	Wskaźnik
2018	61%
2019	58%
2020	59%
2021	60%
2022	59%

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	28,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,00
Gmina	Liczba żłobków	1,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	7,00
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	1,00
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,25
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	17,28
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,95
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,32

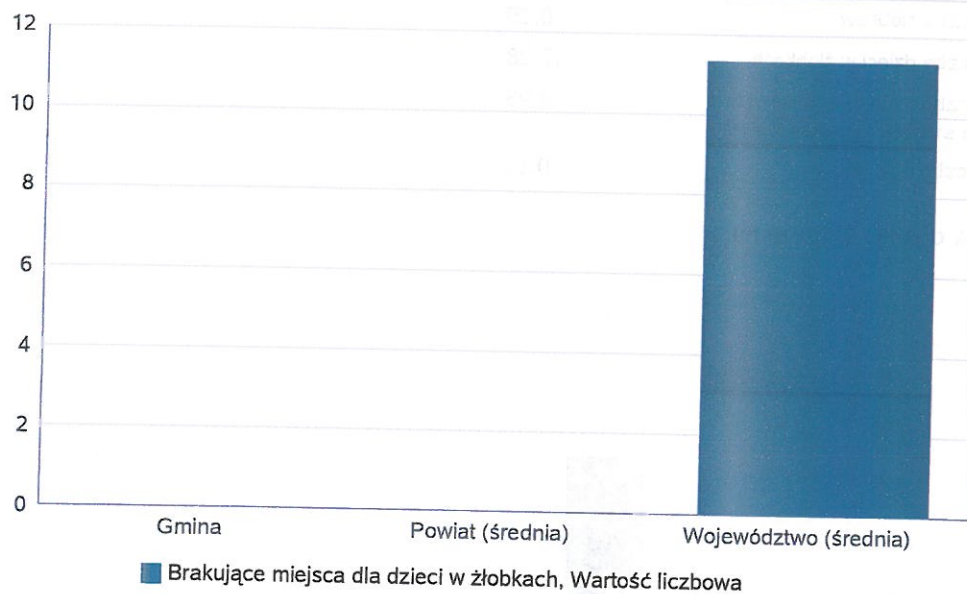
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	11,32

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	349	288	279
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	40	50	60
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokalii)	3	60	42	41
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	18	12	4
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	0	1	0
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	6	5	5
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2022".
Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

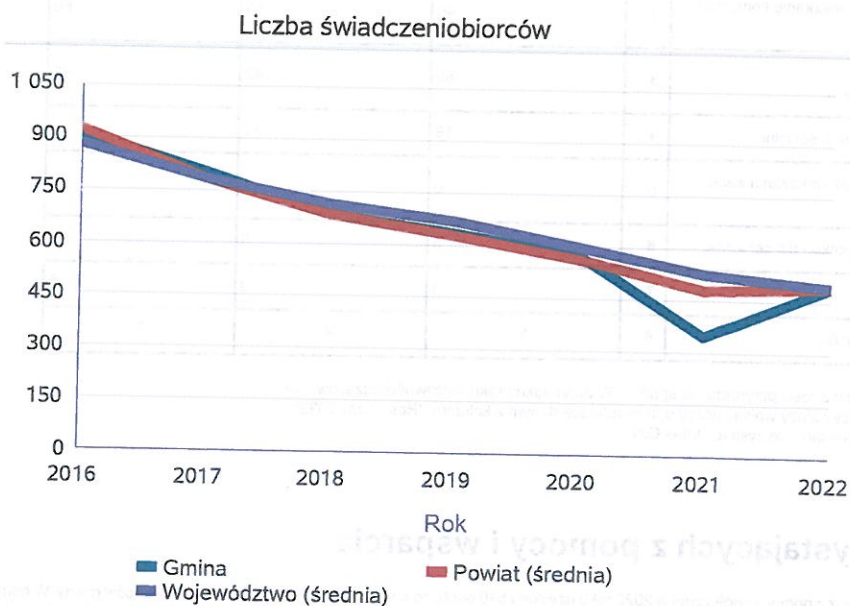
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Pomoc i wsparcie w gminie Orzysz z pomocy społecznej w 2022 roku uzyskało 546 osób, co stanowiło 6,23% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2021 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zwiększyła się o 24 osoby. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 144 osoby. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 149 osób, co oznaczało wzrost w stosunku do roku 2021 o 8 osób. W gminie Orzysz najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2022 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, wskaźnika deprywacji lokalnej, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, wskaźnika projektów socjalnych.

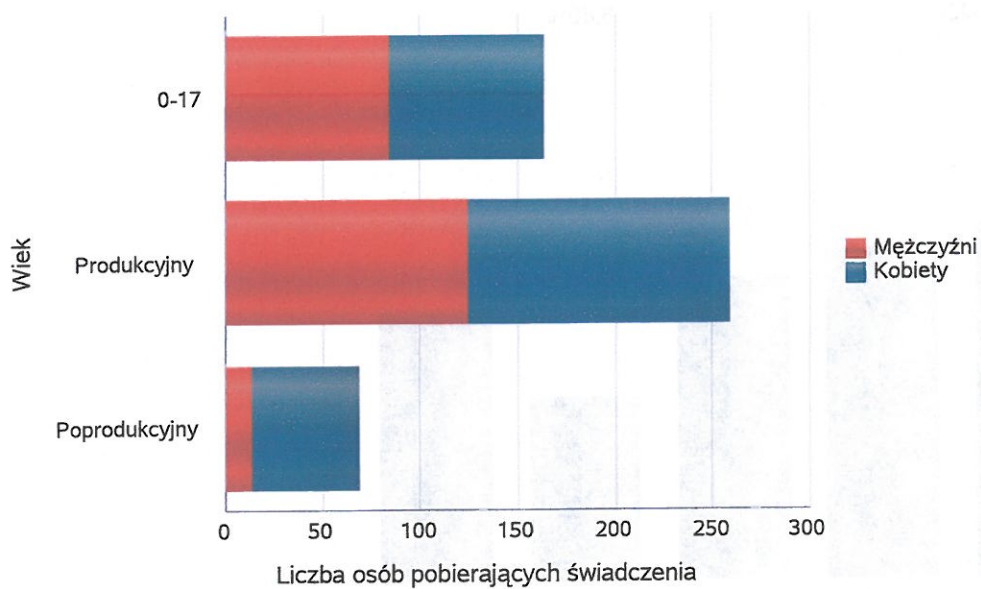
Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

	Liczba świadczeniobiorców						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gmina	909	804	689	635	575	345	489
Powiat (średnia)	925	782	684	628	566	482	493
Województwo (średnia)	883	785	716	667	600	524	494

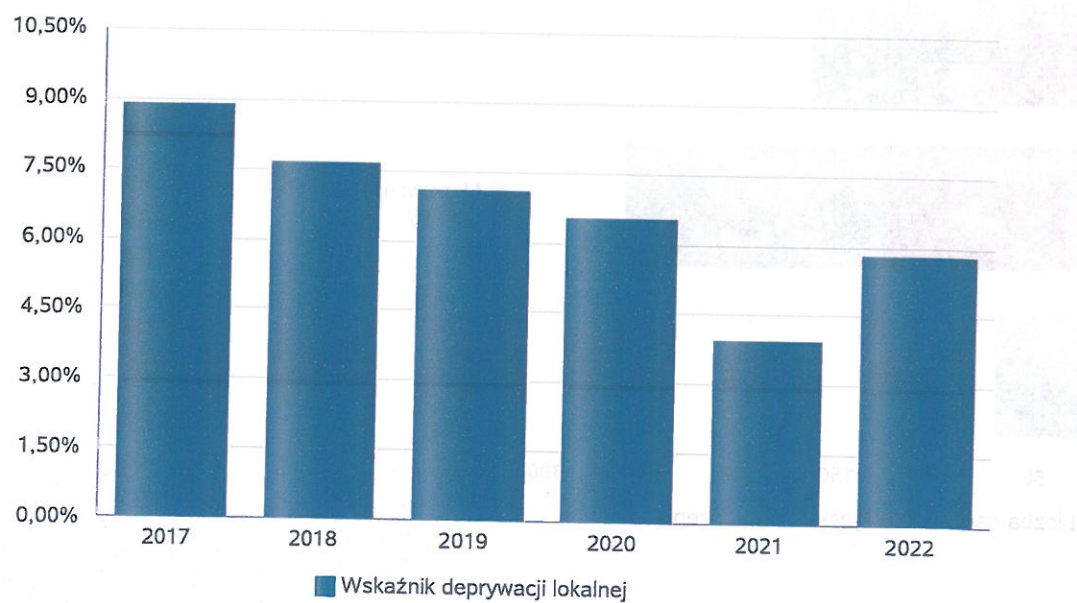
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	163	79	84
Produkcyjny	259	135	124
Poprodukcyjny	69	56	13

Wskaźnik deprywacji lokalnej

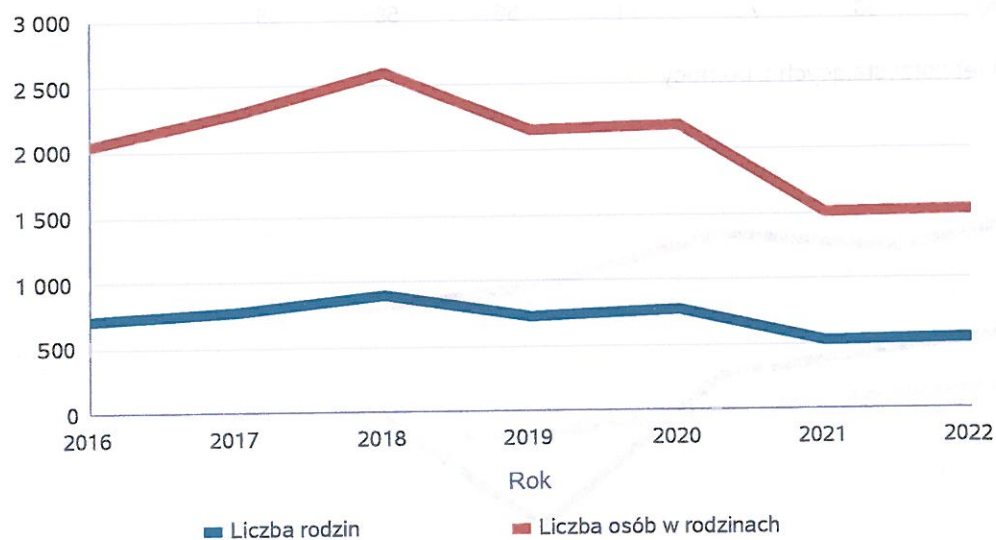
Rok	Wskaźnik deprywacji lokalnej
2017	8,86%
2018	7,64%
2019	7,08%
2020	6,51%
2021	3,93%
2022	5,80%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2016	704	2 051
2017	778	2 299
2018	900	2 599
2019	729	2 153
2020	775	2 186
2021	522	1 515
2022	546	1 527

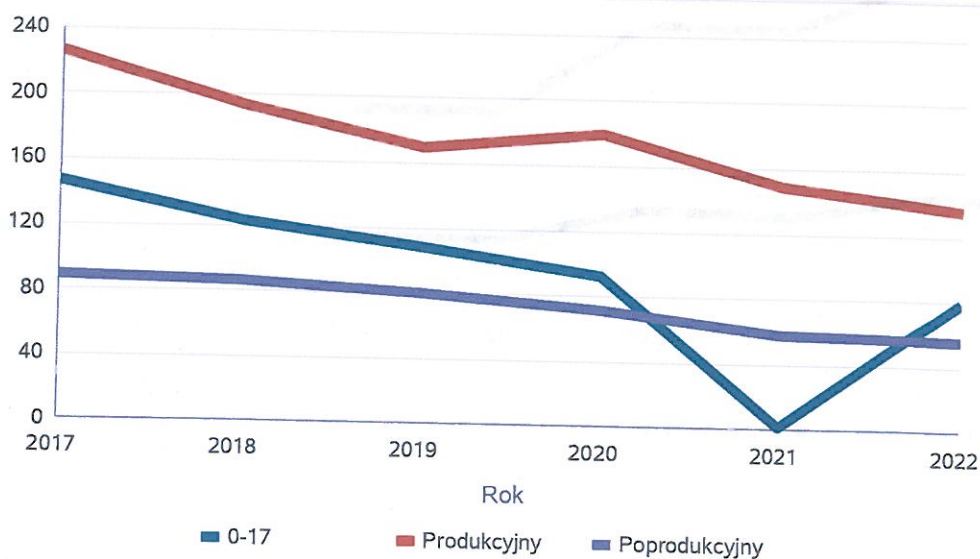
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Orzysz	0-17	146	123	109	92	1	79
	Produkcyjny	226	195	170	180	149	135
	Poprodukcyjny	89	86	80	72	58	56
Powiat (średnia)	0-17	210	186	169	144	107	142
	Produkcyjny	298	245	222	217	196	207
	Poprodukcyjny	82	86	86	78	73	67
Województwo (średnia)	0-17	147	136	125	113	93	89
	Produkcyjny	245	219	196	192	164	146
	Poprodukcyjny	68	71	71	66	58	55

Liczba kobiet korzystających z pomocy

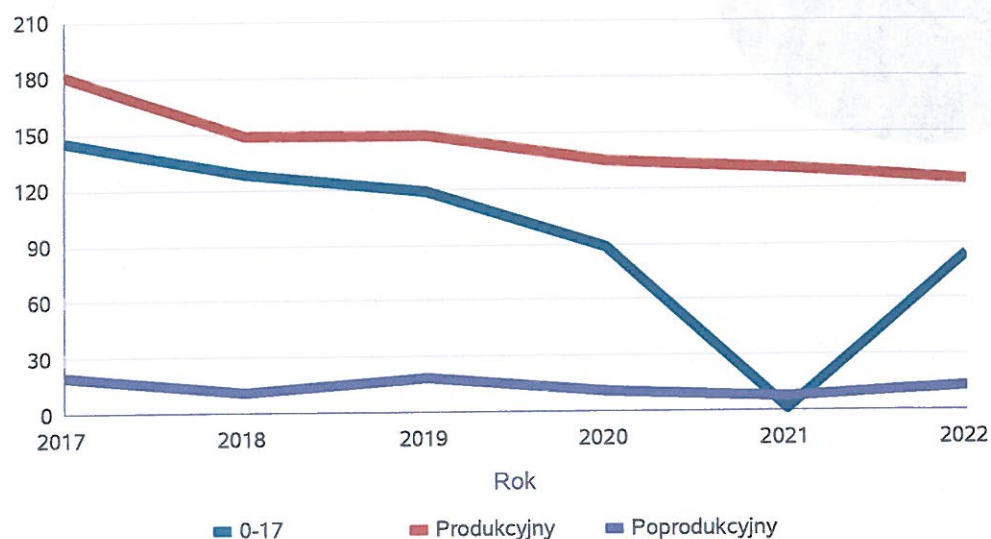

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

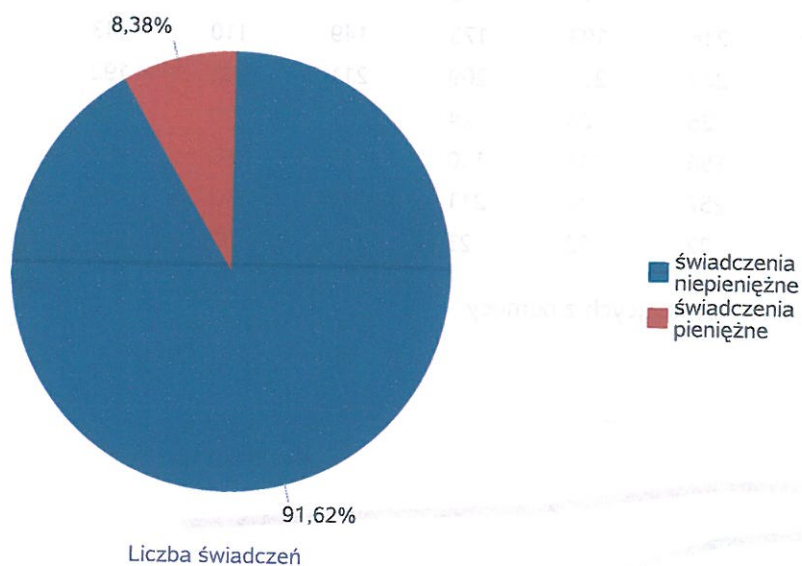
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy					
		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Orzysz	0-17	145	128	118	88	1	84
	Produkcyjny	181	149	149	135	130	124
	Poprodukcyjny	20	11	18	11	8	13
Powiat (średnia)	0-17	216	193	173	149	110	143
	Produkcyjny	272	231	209	211	202	192
	Poprodukcyjny	25	25	24	22	19	20
Województwo (średnia)	0-17	156	144	130	119	99	94
	Produkcyjny	257	230	211	210	192	169
	Poprodukcyjny	22	22	23	22	22	21

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

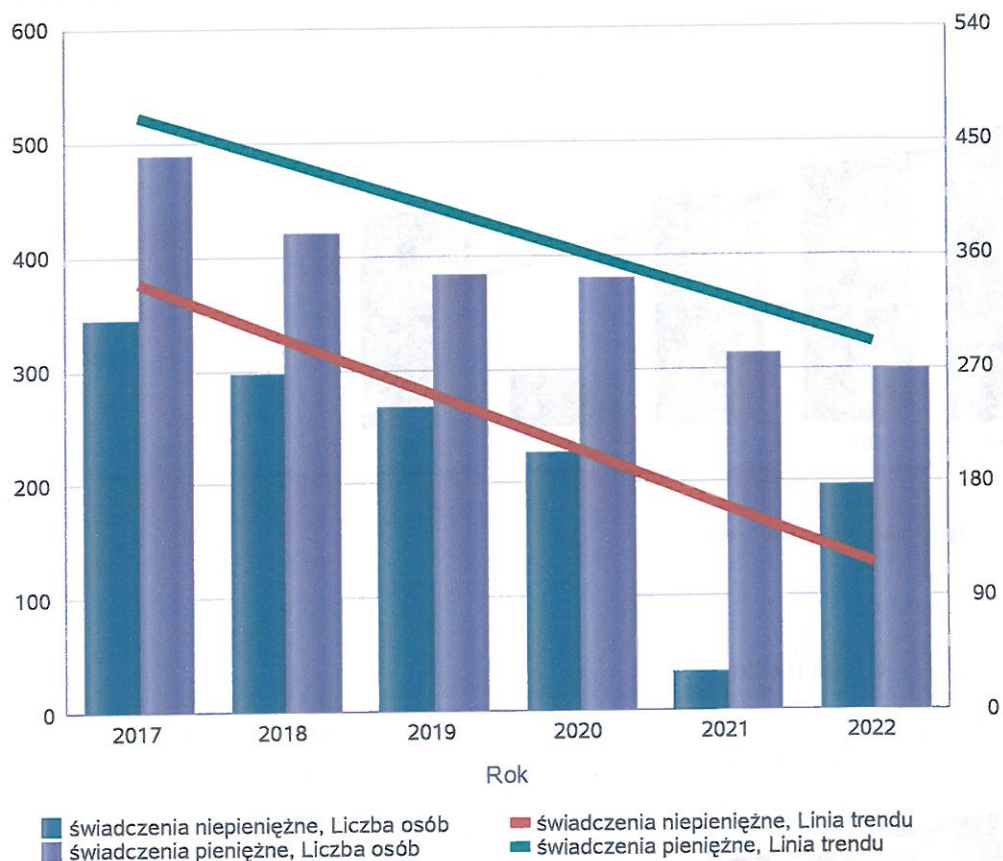
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	23 777
świadczenia pieniężne	2 175

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
świadczenia niepieniężne	344	297	267	227	34	197
świadczenia pieniężne	488	419	383	380	313	298

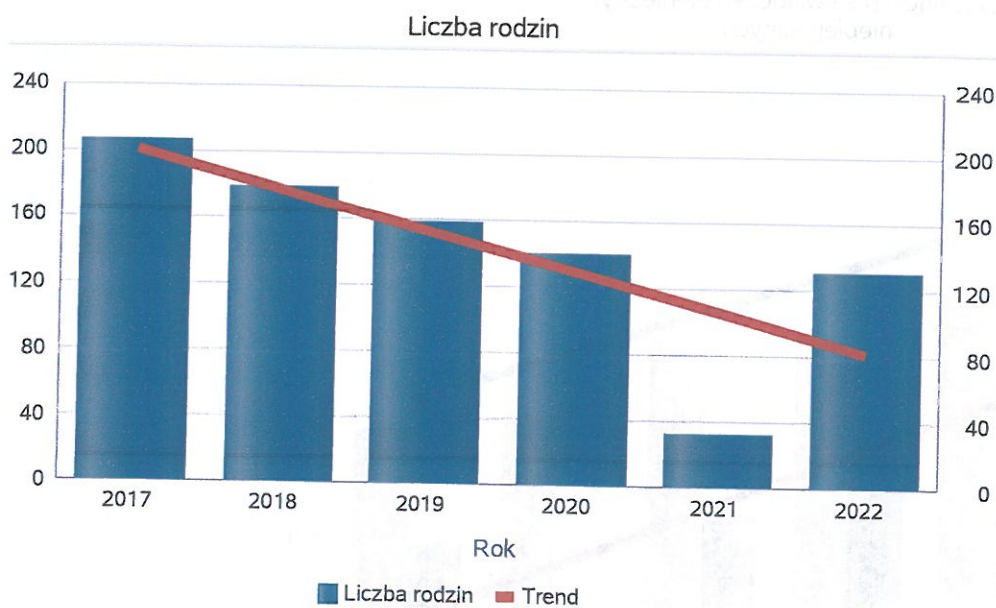
Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

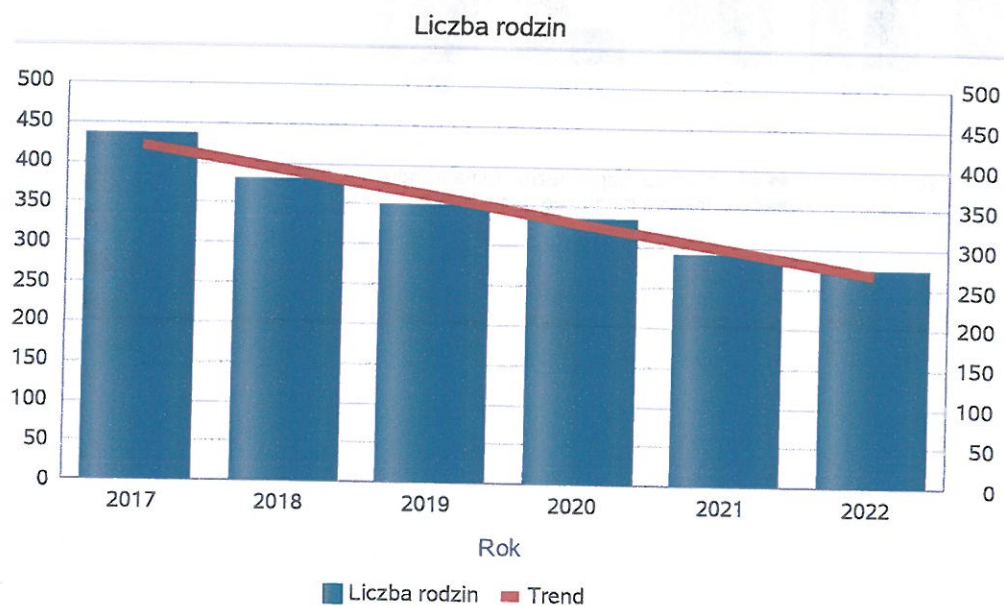
Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
świadczenia niepieniężne	207	179	158	140	33	130
świadczenia pieniężne	436	380	351	336	291	275

świadczenia niepieniężne

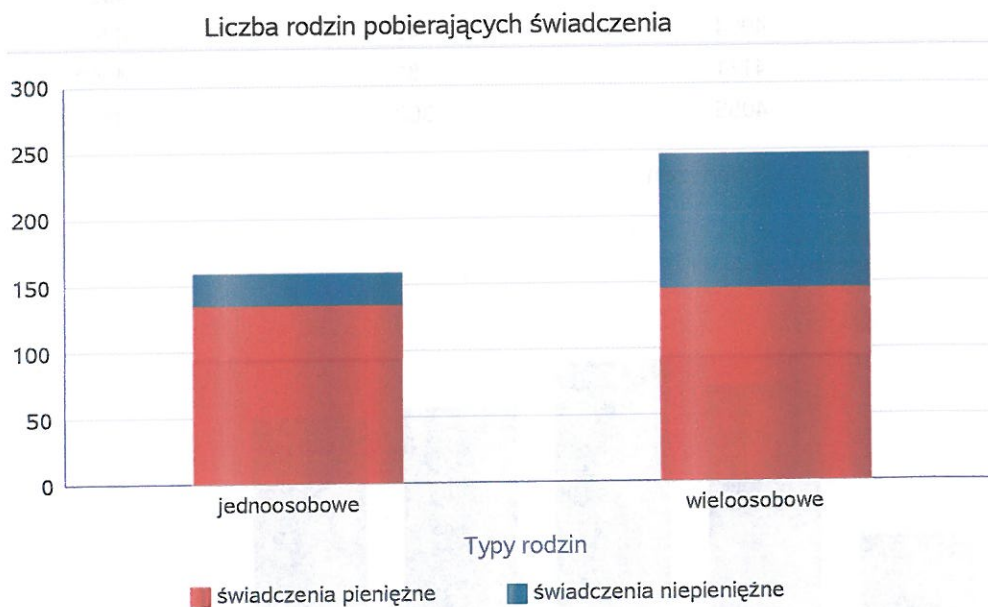
świadczenia pieniężne

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

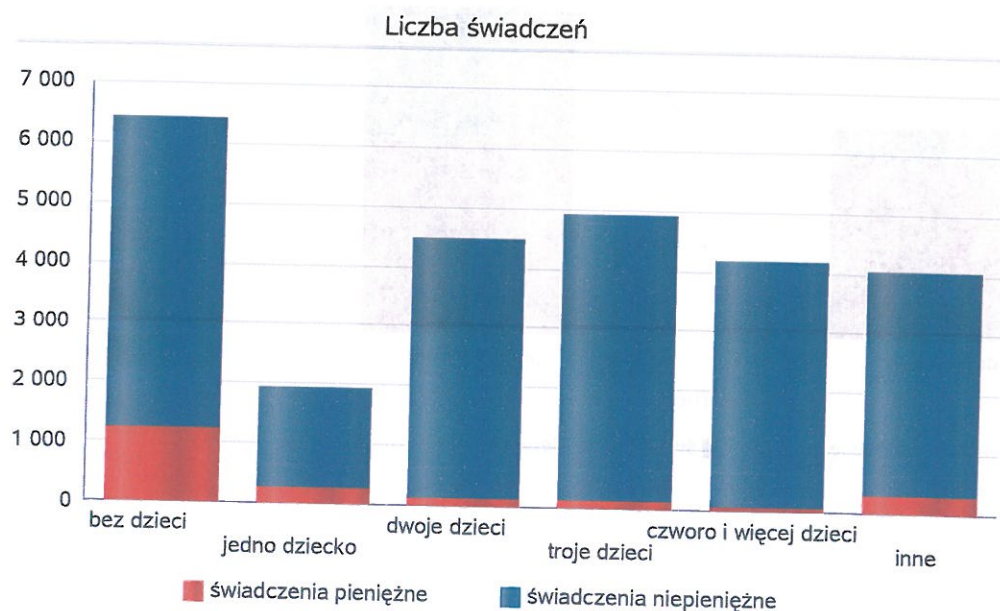
Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	152	134	25
wielooosobowe	173	145	102

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

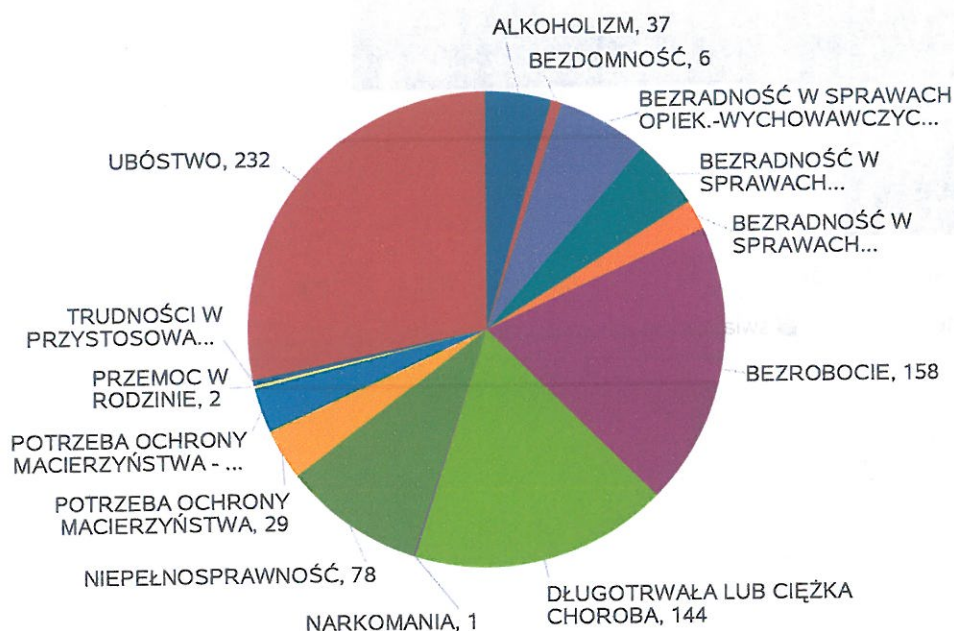
Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	6412	1243	5169
jedno dziecko	1930	260	1670
dwoje dzieci	4480	146	4334
troje dzieci	4904	143	4761
czworo i więcej dzieci	4171	81	4090
inne	4055	302	3753

Powody udzielania pomocy rodzinom

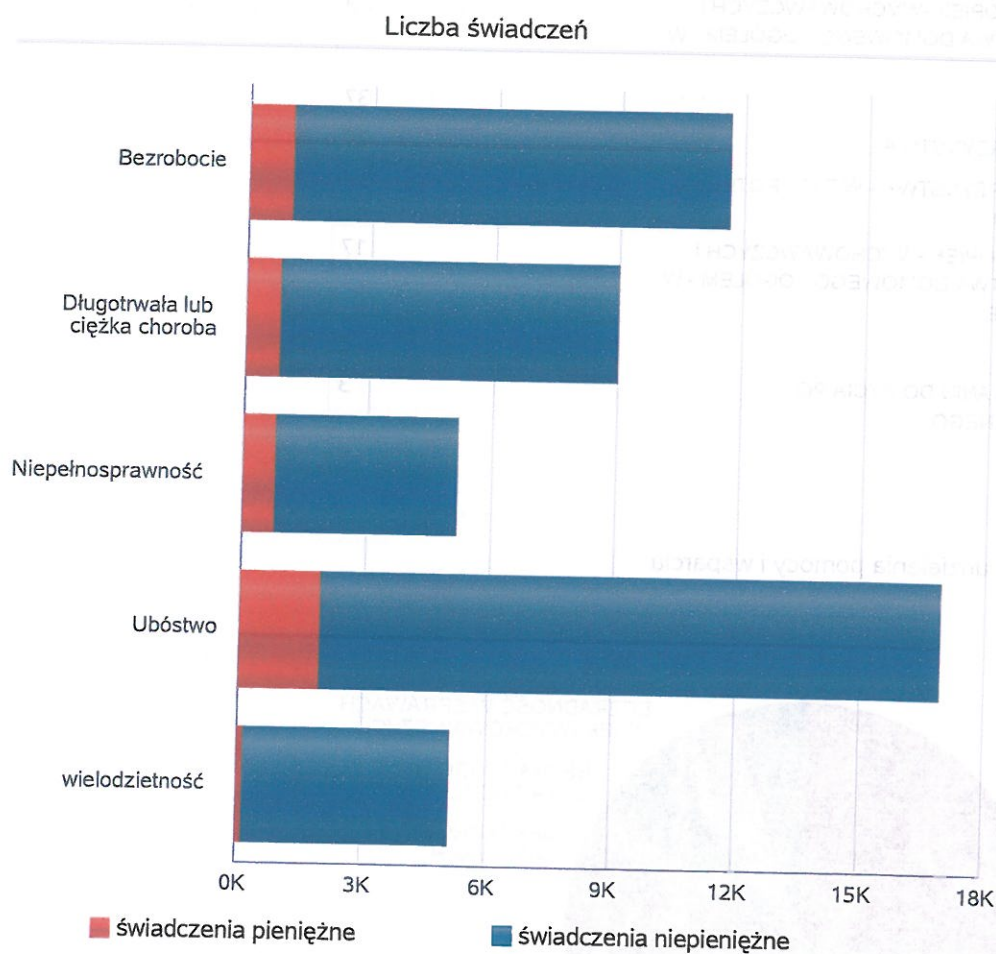
Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
UBÓSTWO	232
BEZROBOCIE	158
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	144
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	78
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	51
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	39
ALKOHOLIZM	37
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	29
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIELNOŚCI	25
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIELNE	17
BEZDOMNOŚĆ	6
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3
PRZEMOC W RODZINIE	2
NARKOMANIA	1

Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Główne powody przyznania świadczeń w roku

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Ubóstwo	16 946	14 999	1 947
Bezrobocie	11 667	10 621	1 046
Długotrwała lub ciężka choroba	8 987	8 144	843
Niepełnosprawność	5 184	4 425	759
wielodzietność	5 135	4 985	150

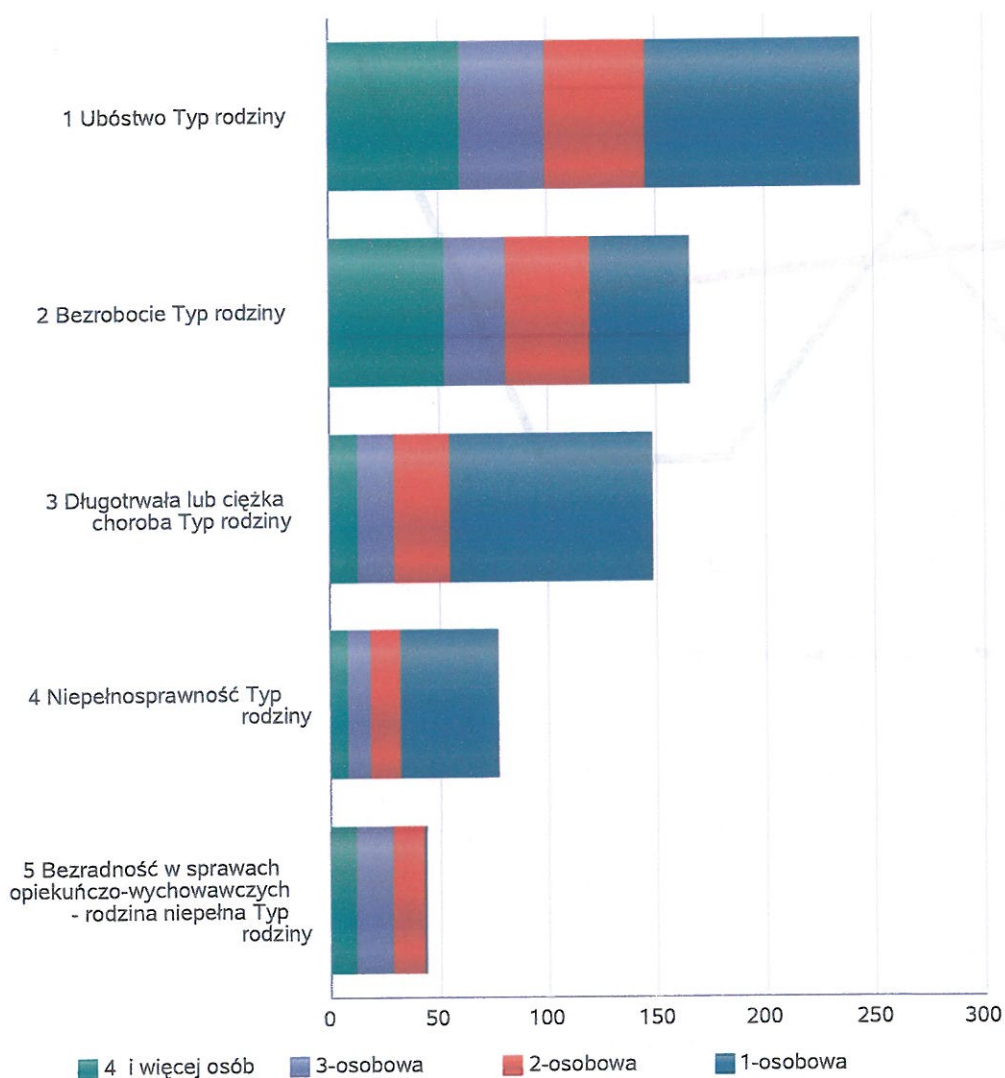

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

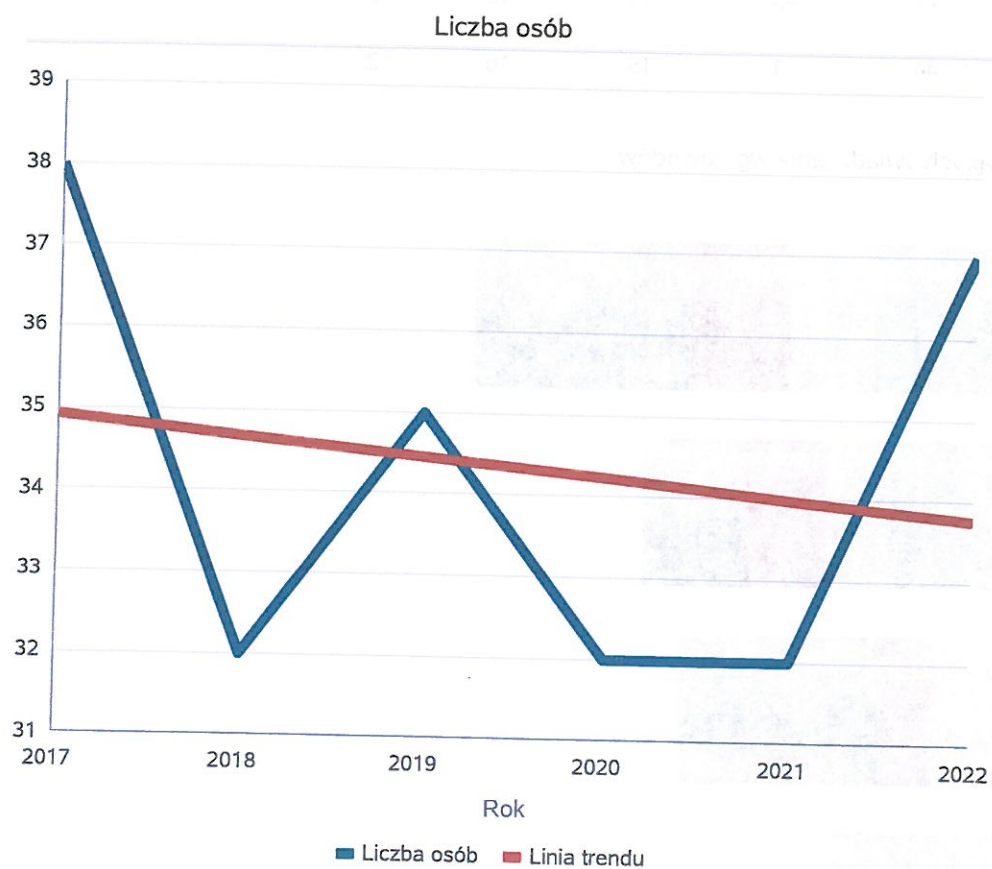
Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Ubóstwo	244	99	46	38	61
Bezrobocie	165	46	38	28	53
Długotrwała lub ciężka choroba	148	93	26	16	13
Niepełnosprawność	77	45	14	10	8
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	44	1	15	16	12

Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2017	38
2018	32
2019	35
2020	32
2021	32
2022	37

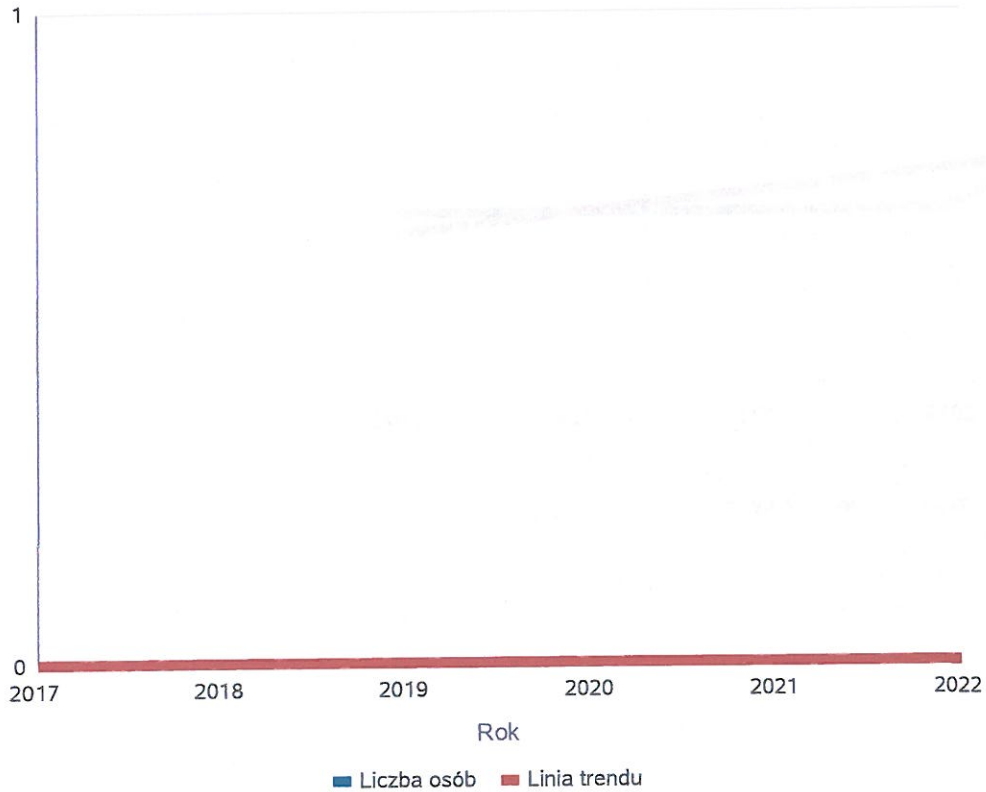

Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych

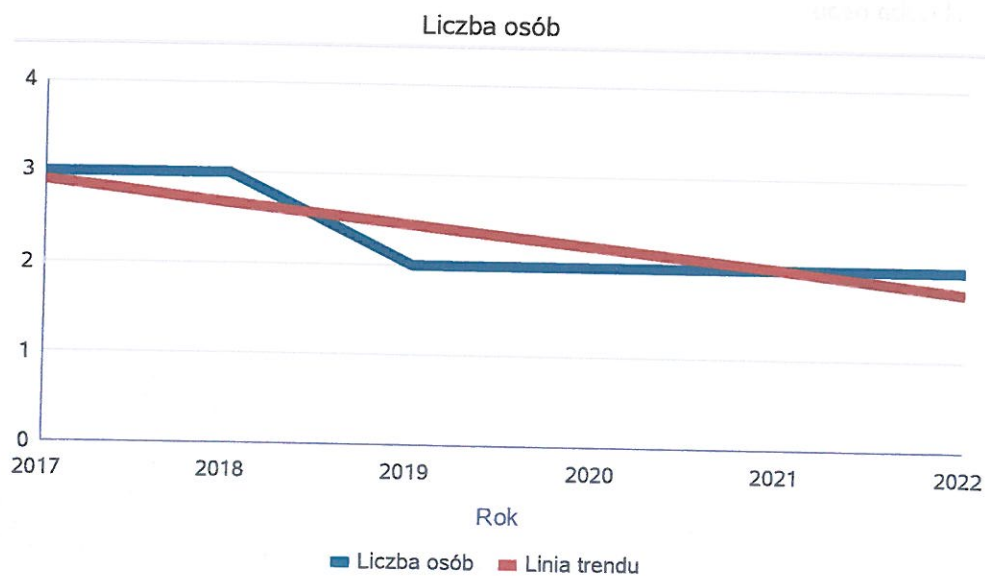
Rok	Liczba osób
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Liczba osób

Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Rok	Liczba osób
2017	3
2018	3
2019	2
2020	2
2021	2
2022	2

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego

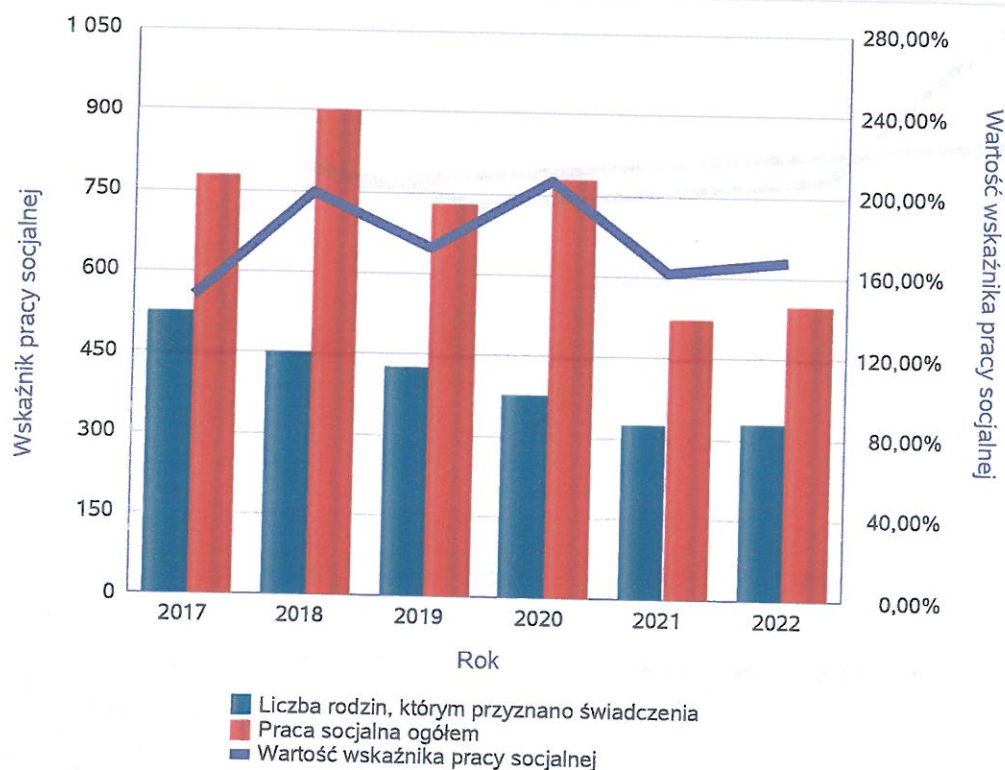
Rodzaj	Liczba rodzin w latach					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poradnictwo specjalistyczne	576	860	602	580	560	620

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Wskaźnik pracy socjalnej	148,47%	200,00%	172,34%	206,67%	162,11%	167,48%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	524	450	423	375	322	326
Praca socjalna ogółem	778	900	729	775	522	546

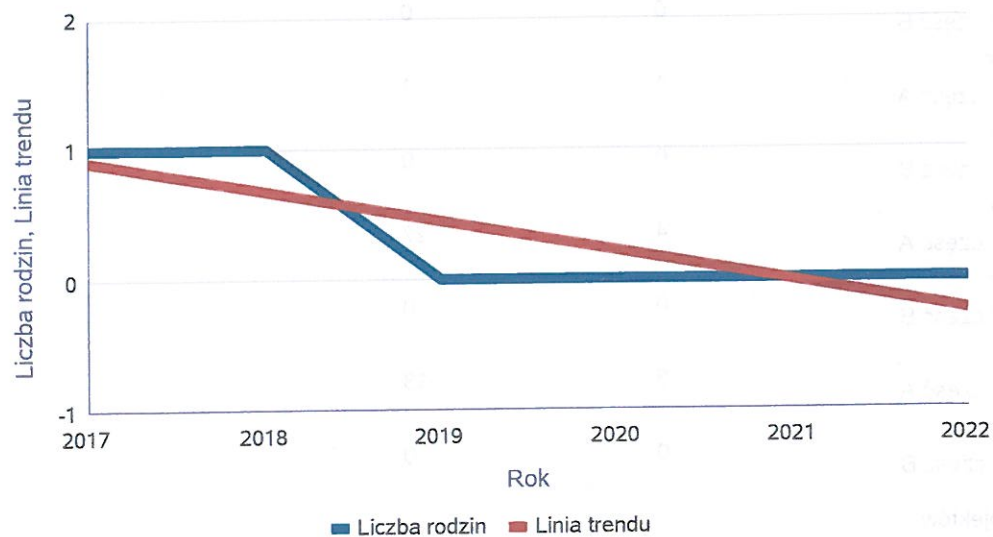
Wskaźnik pracy socjalnej

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

Udzielone świadczenia	Liczba rodzin					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Interwencja kryzysowa	1	1	0	0	0	0

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

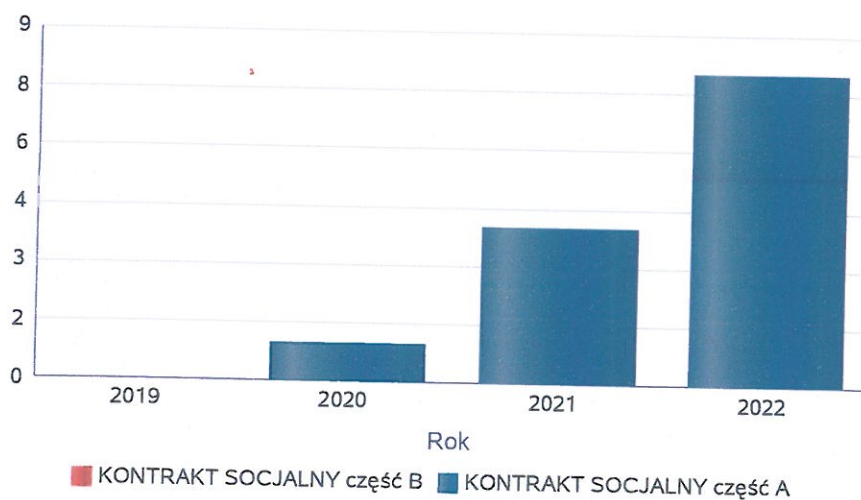

Kontrakt socjalny

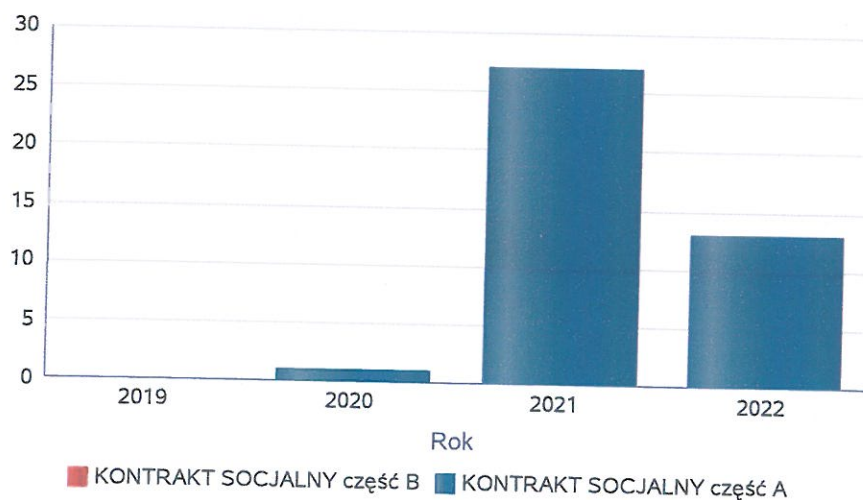
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2019	KONTRAKT SOCJALNY część A	0	0
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	1	1
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2021	KONTRAKT SOCJALNY część A	4	27
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2022	KONTRAKT SOCJALNY część A	8	13
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

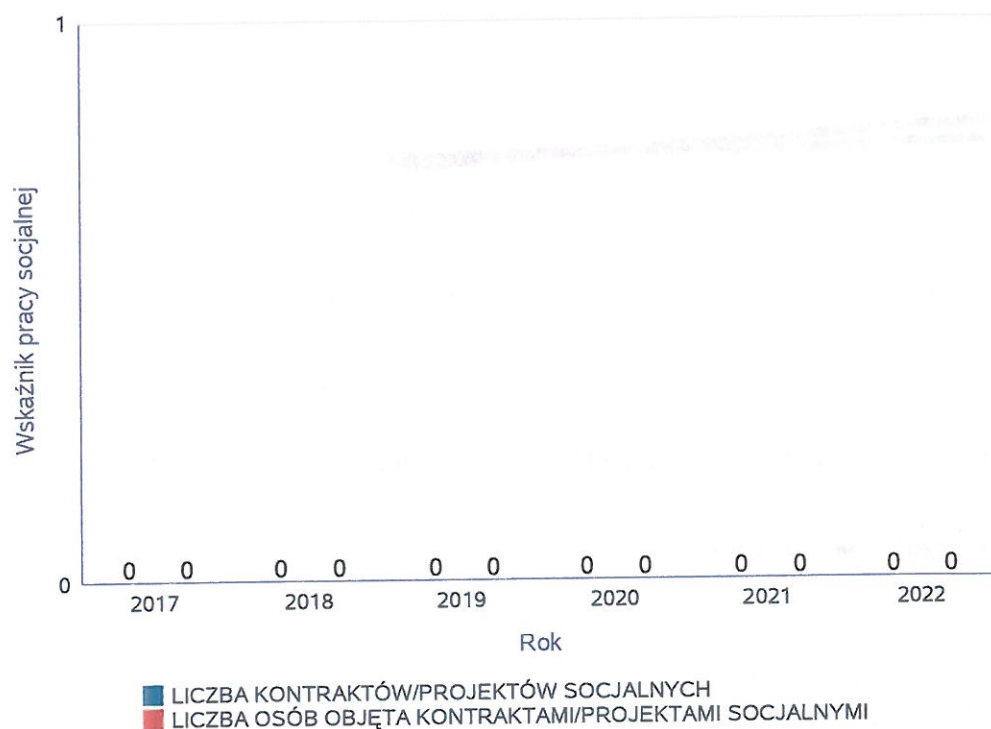

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów społecznych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych

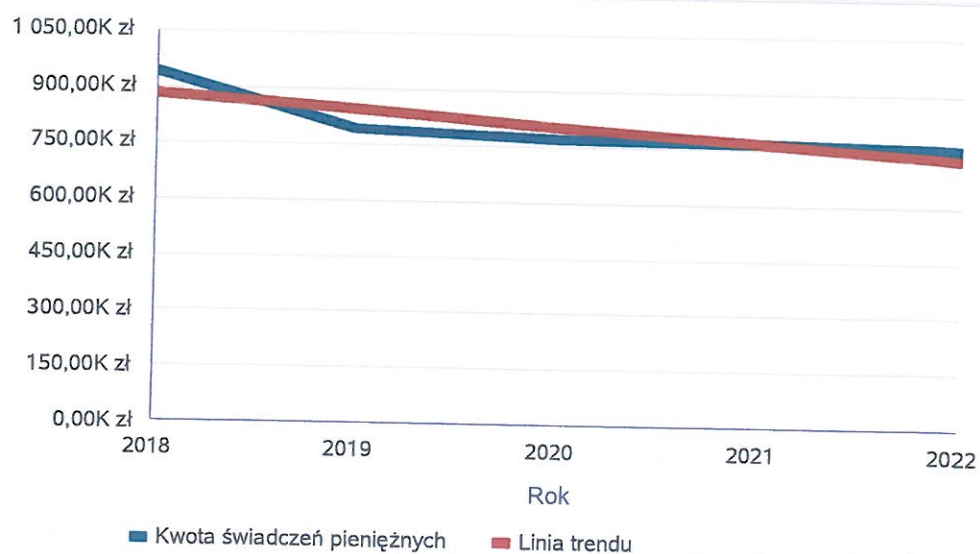
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	0	0	0	0	0	0
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	0	0	0	0	0	0

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

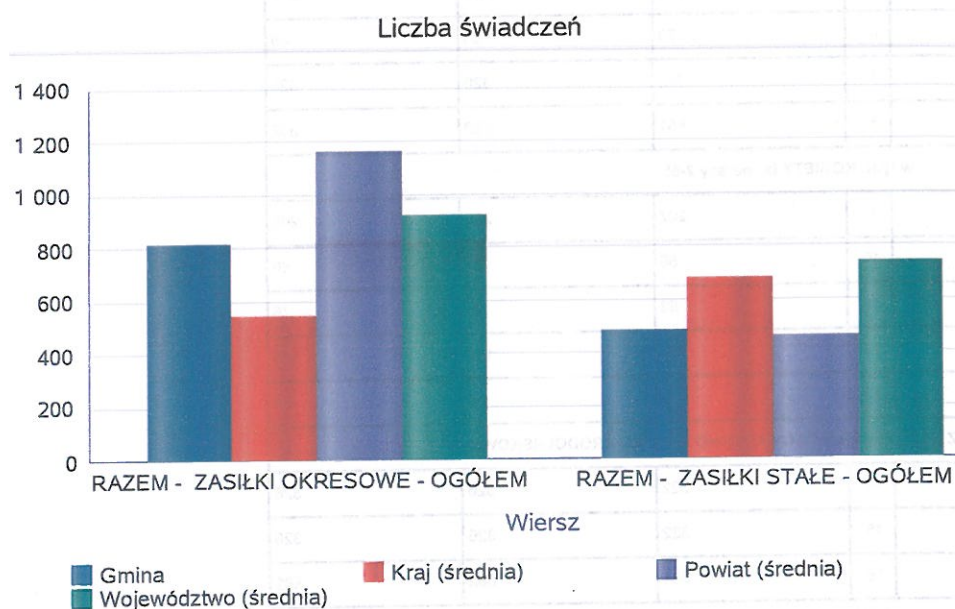
Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2018	940 088,47 zł
2019	789 244,19 zł
2020	771 726,68 zł
2021	764 657,49 zł
2022	753 368,89 zł

Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	817
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	482
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	1 164
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	462
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	919
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	737
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	544
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	683

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	522	546	546
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	345	489	489
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	141	149	149
Wiek 0-17	4	101	157	157
Wiek produkcyjny *	5	268	252	252
Wiek poprodukcyjny **	6	79	80	80
Liczba rodzin	7	322	326	326
Liczba osób w rodzinach	8	881	882	882
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	207	266	266
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	86	86	86
Wiek 0-17	11	52	76	76
Wiek 18-59	12	144	126	126
Wiek 60 lat i więcej	13	63	64	64
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	322	326	326
Liczba rodzin	15	322	326	326
Liczba osób w rodzinach	16	881	882	882
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	4	8	8
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	27	13	13

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

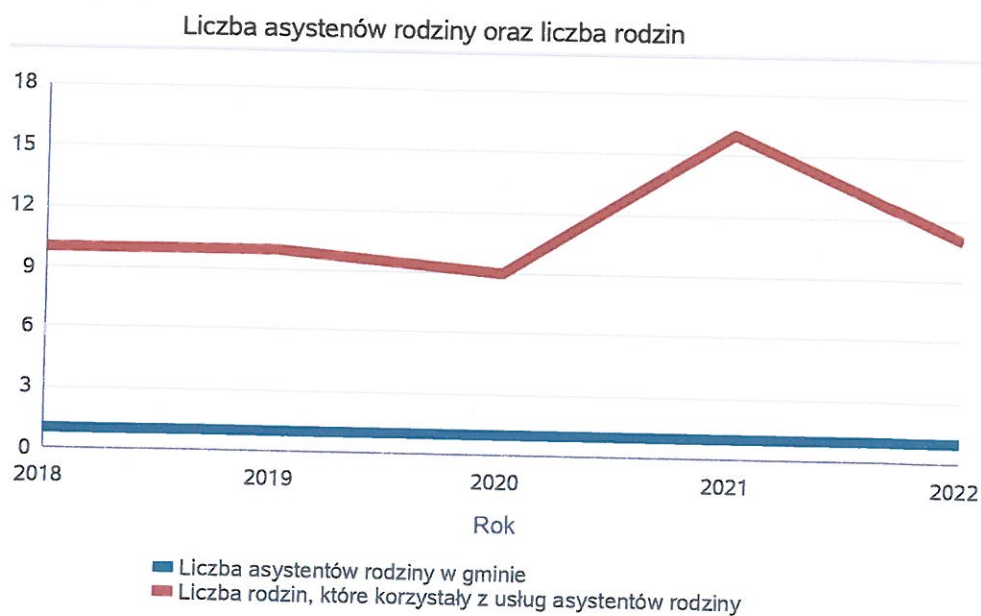

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS oraz MOPS, MOPR

Pomoc i wsparcie w gminie Orzysz z pomocy społecznej w 2022 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 298 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 197 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 12 osób. W gminie pracuje 1 asystent rodziny, który objął swoją opieką 9 rodzin. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba asystentów rodziny w gminie	1	1	1	1	1
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	10	10	9	16	11

**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
wypełniają wyłącznie gminy i miasta na prawach powiatu
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	42	46	43
Kwota świadczeń w złotych	2	236 068	257 525	300 000
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	36	36	33
Kwota świadczeń w złotych	4	215 576	230 791	270 000
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	6	10	10
Kwota świadczeń w złotych	6	20 492	26 734	30 000
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	167	169	190
Kwota świadczeń w złotych	8	284 997	301 315	350 000
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	130	123	135
Kwota świadczeń w złotych	10	206 263	205 397	235 000
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	27	42	50
Kwota świadczeń w złotych	12	33 938	54 836	70 000
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	17	15	20
Kwota świadczeń w złotych	14	20 092	18 007	25 000
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	2	1	1
Kwota świadczeń w złotych	16	2 444	238	238
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	254	225	250
Kwota świadczeń w złotych	20	239 423	197 309	210 000
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	221	202	230
Kwota świadczeń w złotych	22	205 323	170 009	168 000
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	0	117	117
Kwota świadczeń w złotych	26	0	74 491	120 000
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	0	117	117
Kwota świadczeń w złotych	28	0	74 491	120 000
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	0	117	117
Kwota świadczeń w złotych	30	0	74 491	120 000
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	0	117	117
Kwota świadczeń w złotych	32	0	74 491	120 000
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	3	3	4
Kwota świadczeń w złotych	34	24 287	26 854	35 000
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	2	1	1
Kwota świadczeń w złotych	38	4 400	2 400	3 000
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	11	12	12
Kwota świadczeń w złotych	40	325 488	435 683	691 802
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	16	11	11
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	1	1	1
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	201 659	258 280	365 336

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

Liczba pobierających w roku oceny zasiłek wychowawczy wyniosła 870 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 75 rodzin (co stanowi spadek o 8,6% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku wychowawczego wyniosła 3 648 998 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 5 238 927 zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 211 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 35 rodziny (co stanowi spadek o 14% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 921 549,33 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 119 211,13 zł. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin, które otrzymały świadczenie wychowawcze w ciągu roku, kwoty świadczenia wychowawczego w ciągu roku, liczby rodzin i kwoty świadczeń w zakresie zasiłków rodzinnych, dodatków do zasiłków rodzinnych, jednorazowych dodatków

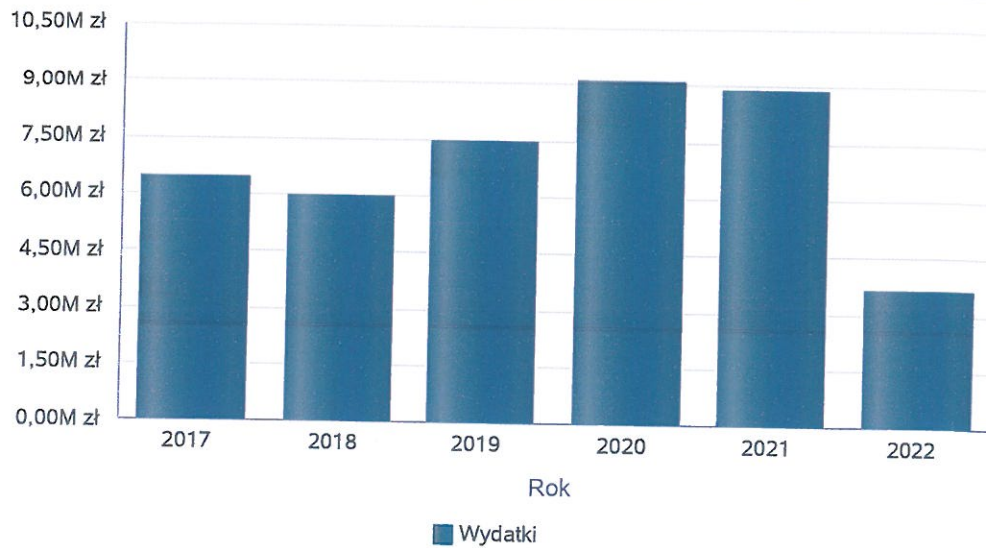

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

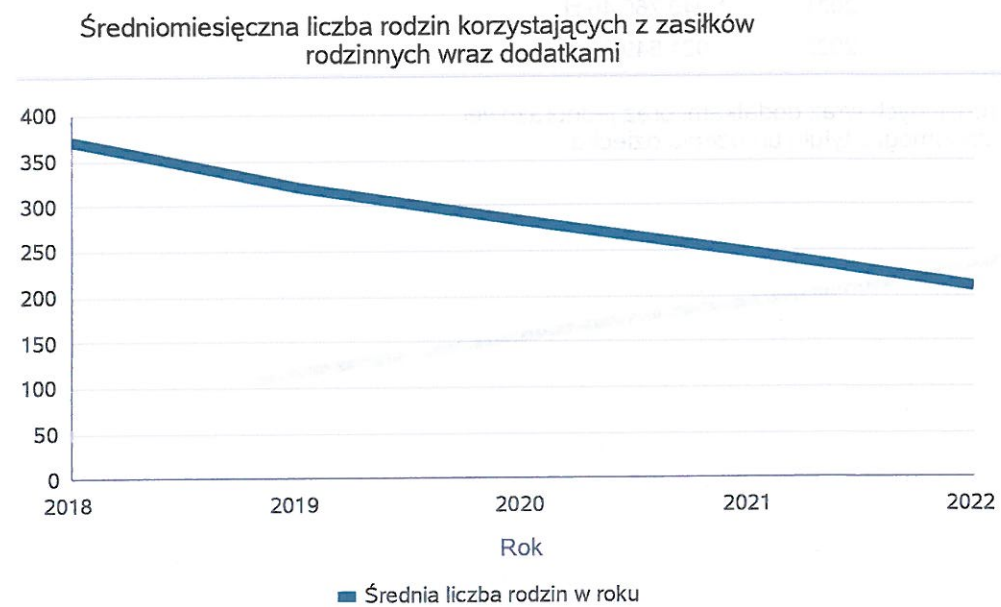
Rok	Wydatki
2017	6 450 679,00 zł
2018	5 983 137,00 zł
2019	7 465 845,00 zł
2020	9 094 272,00 zł
2021	8 887 925,00 zł
2022	3 648 998,00 zł

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

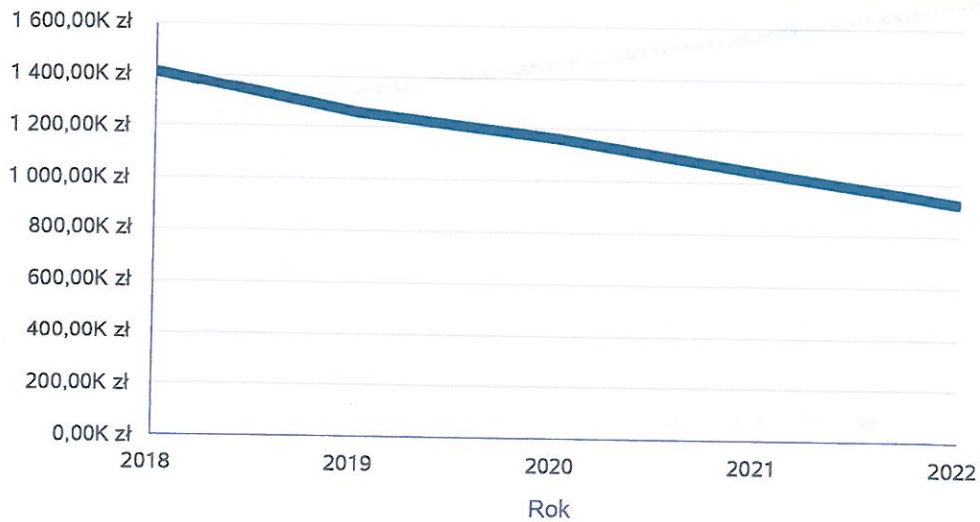
	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	371	320	284	246	211

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2018	1 413 828,75 zł
2019	1 255 576,04 zł
2020	1 160 569,61 zł
2021	1 040 760,46 zł
2022	921 549,33 zł

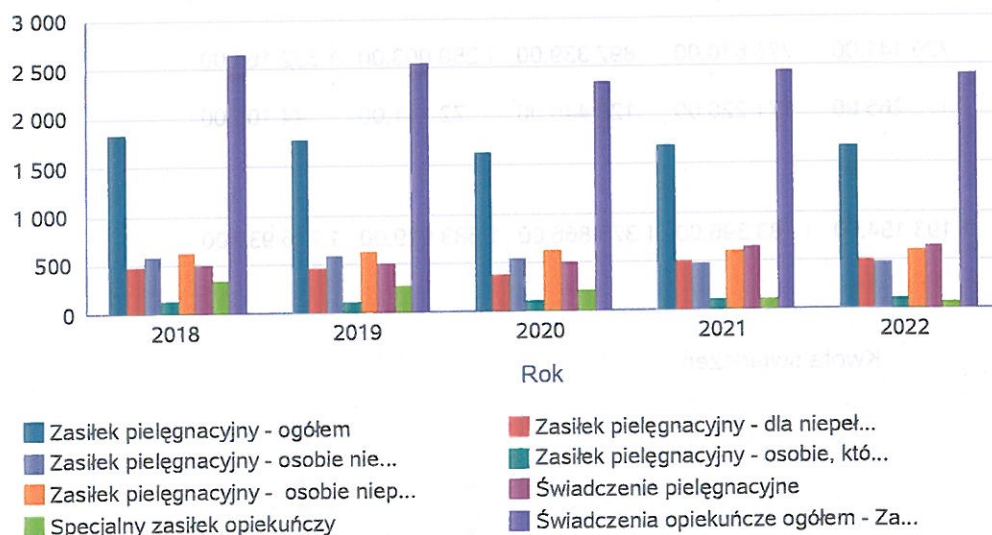
Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	1 823	1 761	1 626	1 677	1 671
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	476	463	369	489	491
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	584	572	530	483	480
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	136	115	113	108	103
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	627	611	614	597	597
Świadczenie pielęgnacyjne	495	495	494	641	643
Specjalny zasiłek opiekuńczy	333	278	210	119	72
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	2 651	2 534	2 330	2 437	2 386

Liczba świadczeń

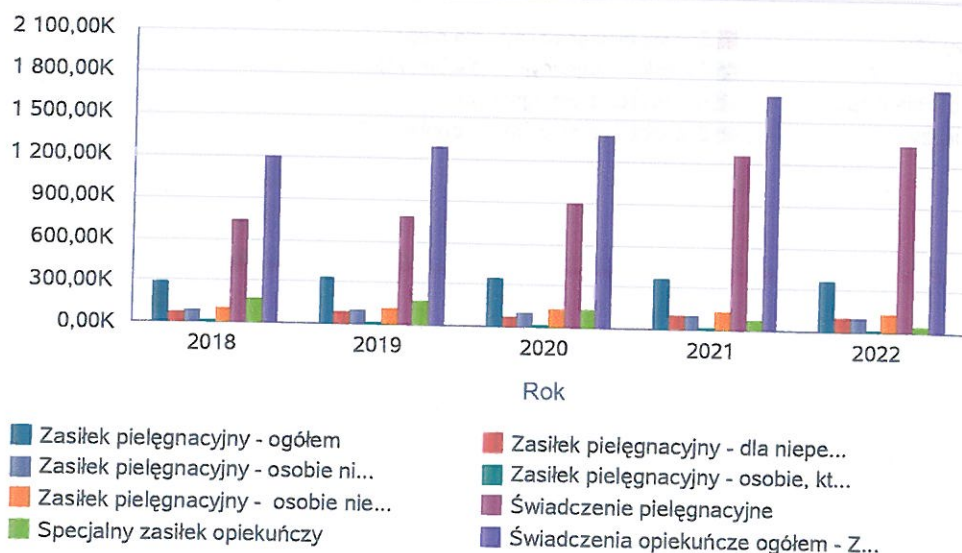

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2018	2019	2020	2021	2022
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	287 748,00	333 498,00	348 087,00	361 775,00	360 668,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	75 059,00	87 303,00	79 645,00	105 357,00	105 977,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	92 211,00	108 505,00	111 742,00	104 251,00	103 603,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	21 436,00	21 805,00	24 390,00	23 311,00	22 232,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	99 042,00	115 885,00	132 310,00	128 856,00	128 856,00
Świadczenie pielęgnacyjne	729 141,00	778 670,00	897 339,00	1 250 003,00	1 332 164,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	176 265,00	171 228,00	128 440,00	72 141,00	44 100,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	1 193 154,00	1 283 396,00	1 373 866,00	1 683 919,00	1 736 932,00

Kwota świadczeń

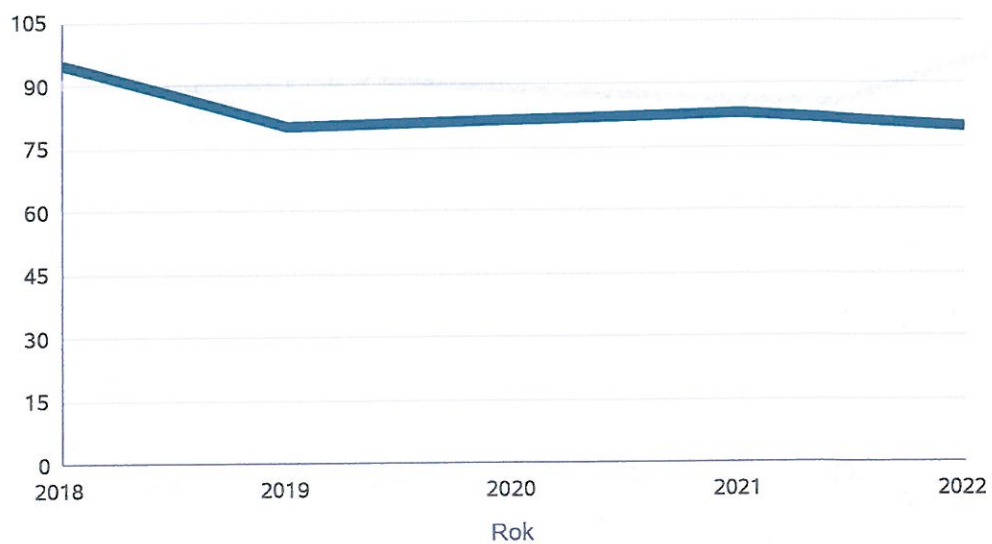

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	95	80	82	83	80

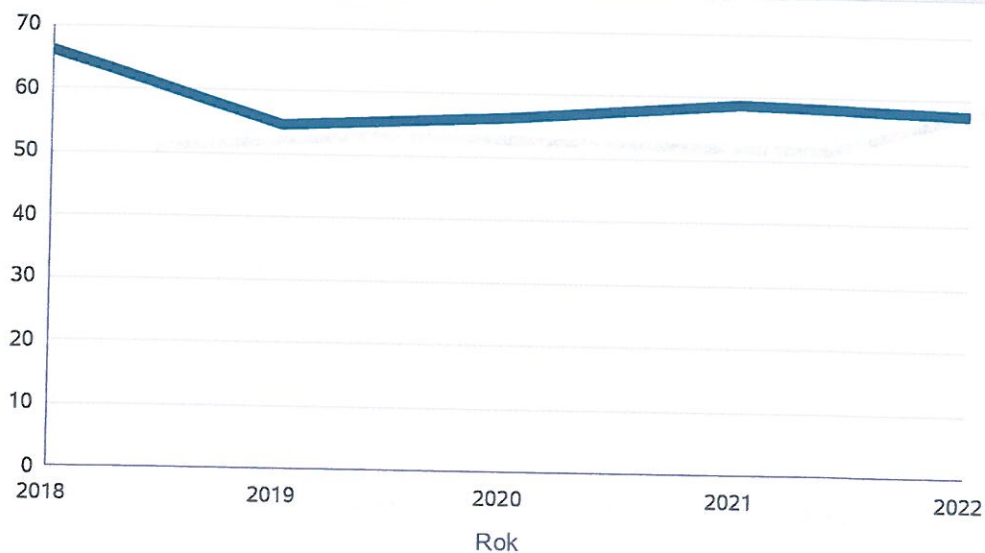
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	66	55	56	59	58

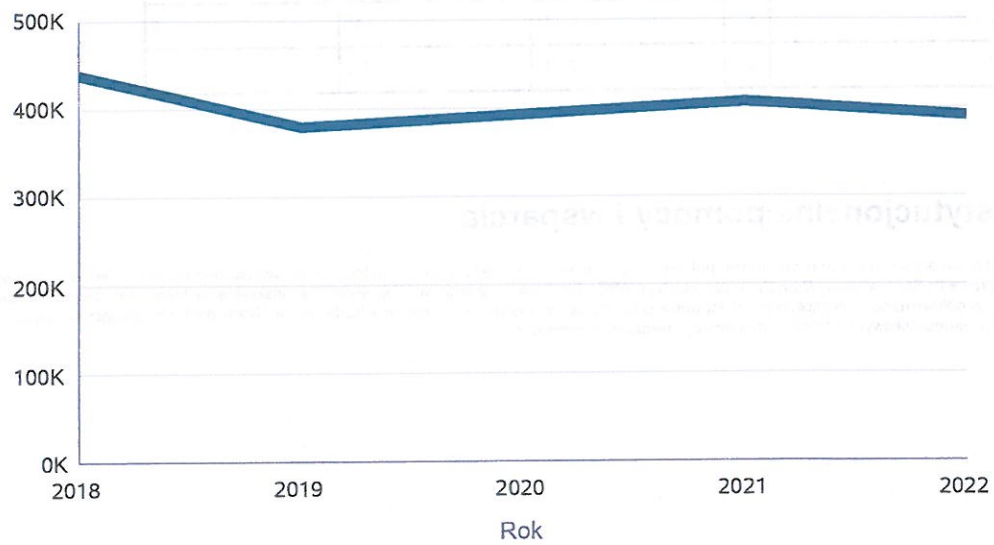
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2018	2019	2020	2021	2022
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	438 337	380 098	392 201	405 677	390 867

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	192	219	220
Kwota świadczeń w złotych	2	376 777	404 707	456 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	27	19	0
Kwota świadczeń w złotych	4	2 945	875	0

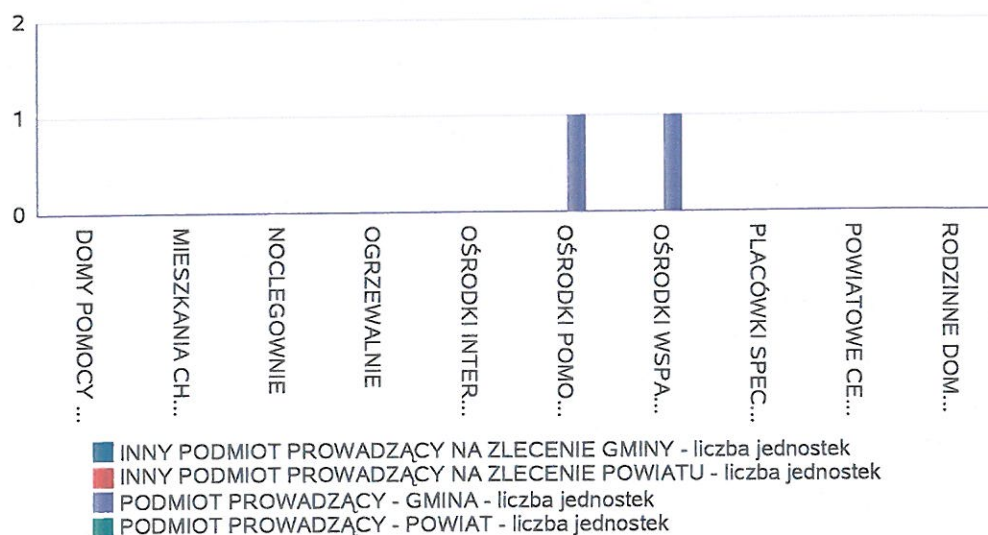
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Orzysz działalność prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy typu ABC, finansowany z budżetu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w postaci środowiskowych domów samopomocy, mieszkań chronionych.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE GMINY - liczba jednostek	INNY PODMIOT PROWADZĄCY NA ZLECENIE POWIATU - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0		0
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ			1	
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0	1	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0		0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE				0
RODZINNE DOMY POMOCY	0			

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

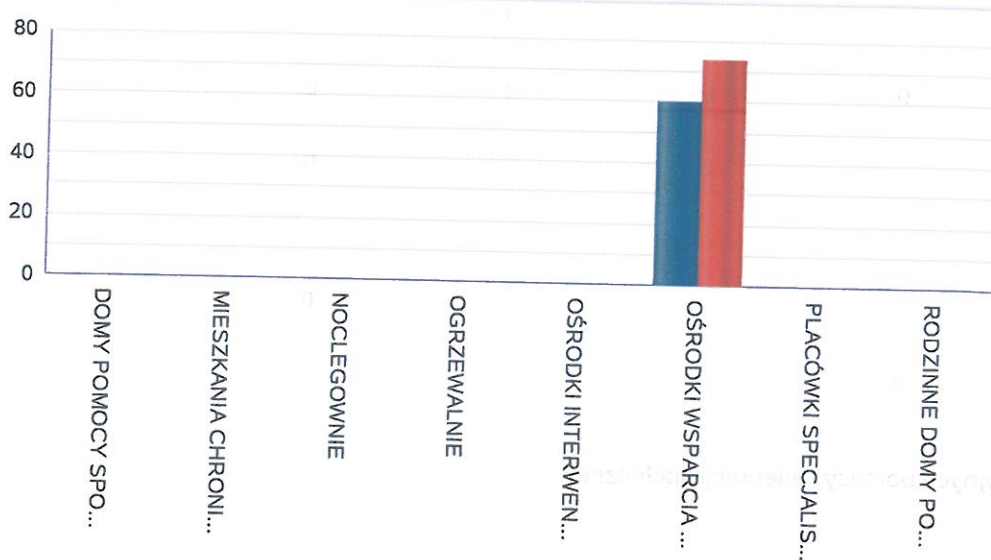

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM	0	0
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM		0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	60	74
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM		0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

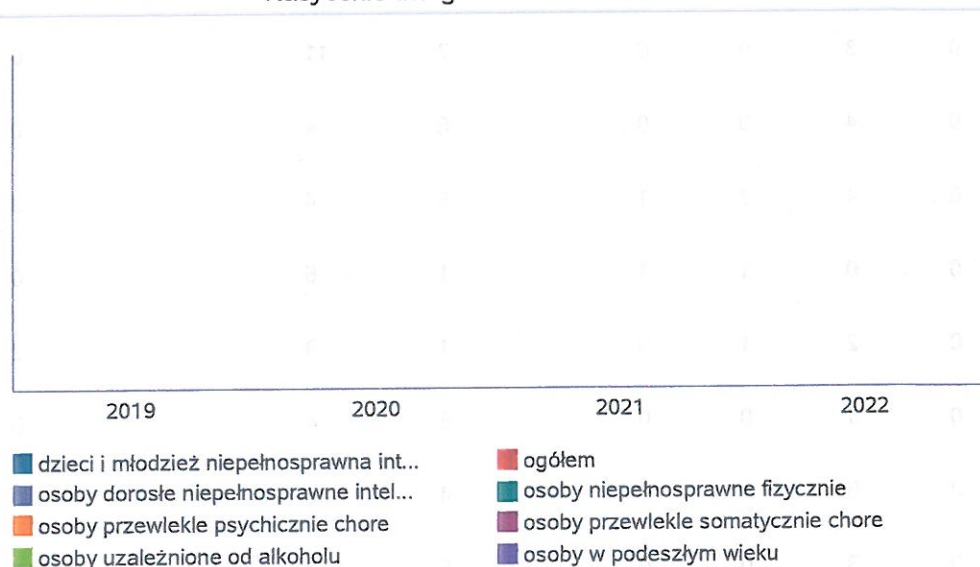

Nasycenie usługami w DPS

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących

Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %			
	2019	2020	2021	2022
ogółem				
osoby w podeszłym wieku				
osoby przewlekłe somatycznie chore				
osoby przewlekłe psychicznie chore				
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie				
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie				
osoby niepełnosprawne fizycznie				
osoby uzależnione od alkoholu				

Nasycenie usługami w DPS-ach

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bartoszycki	14	1	1	0	0		6	6			0
Powiat braniewski	14	0	4	1	0		7	2			0
Powiat działdowski	26	0	4	0	0		6	16			0
Powiat elbląski	14	0	1	0	0		9	4			0
Powiat ełcki	15	0	4	0	1		5	5			0
Powiat giżycki	8	0	2	0	0		6	0			0
Powiat gołdapski	5	0	1	0	0		3	1			0
Powiat iławski	21	0	3	0	0		7	11			0
Powiat kętrzyński	14	0	4	0	0		6	4			0
Powiat lidzbarski	19	0	4	2	1		5	4			3
Powiat m. Elbląg	9	0	0	1	1		1	6			0
Powiat m. Olsztyn	19	0	2	1	0		1	13			2
Powiat mrągowski	13	0	4	0	0		5	4			0
Powiat nidzicki	16	0	6	0	0		4	6			0
Powiat nowomiejski	10	0	3	0	0		5	2			0
Powiat olecki	13	0	0	1	1		4	7			0
Powiat olsztyński	35	0	4	0	0		12	11			8
Powiat ostródzki	16	0	0	1	0		9	5			1
Powiat piski	6	0	0	0	0		4	2			0
Powiat szczycieński	21	0	6	0	0		8	7			0
Powiat węgorzewski	6	0	2	0	0		3	1			0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
Powiat bartoszycki	7	4	2	0	0	0		0	0	1	
Powiat braniewski	3	1	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat	4	1	0	0	0	1		1	0	1	54

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. CHRO - NIONE OG.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.	RODZ. DOMY POM.
działdowski											
Powiat elbląski	5	2	1	0	0	0		1	0	1	
Powiat ełcki	8	2	1	0	0	1		3	0	1	
Powiat giżycki	4	1	0	0	0	0		2	0	1	
Powiat gołdapski	3	0	0	0	0	1		1	0	1	
Powiat iławski	4	2	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat kętrzyński	6	1	1	0	0	1		1	1	1	
Powiat lidzbarski	2	0	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat m. Elbląg	9	4	3	0	0	1		1	0	0	
Powiat m. Olsztyn	30	6	15	0	0	0		8	1	0	
Powiat mrągowski	4	2	1	0	0	0		0	0	1	
Powiat nidzicki	3	1	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat nowomiejski	3	1	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat olecki	11	1	7	0	0	1		1	0	1	
Powiat olsztyński	7	5	0	0	0	0		1	0	1	
Powiat ostródzki	6	2	0	0	0	0		3	0	1	
Powiat piski	6	1	1	0	0	1		2	0	1	
Powiat szczycieński	5	1	1	0	0	1		1	0	1	
Powiat węgorzewski	5	1	0	0	0	1		1	1	1	

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	60	60	60
Liczba osób korzystających	2	72	74	72
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	17	16	17
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	1 324 868	1 567 653	1 439 412
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	60	60	60
Liczba osób korzystających	8	72	74	72
Liczba osób umieszczonych	9	12	8	6
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	17	16	17
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	1 324 868	1 567 653	1 439 412
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWAŁNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

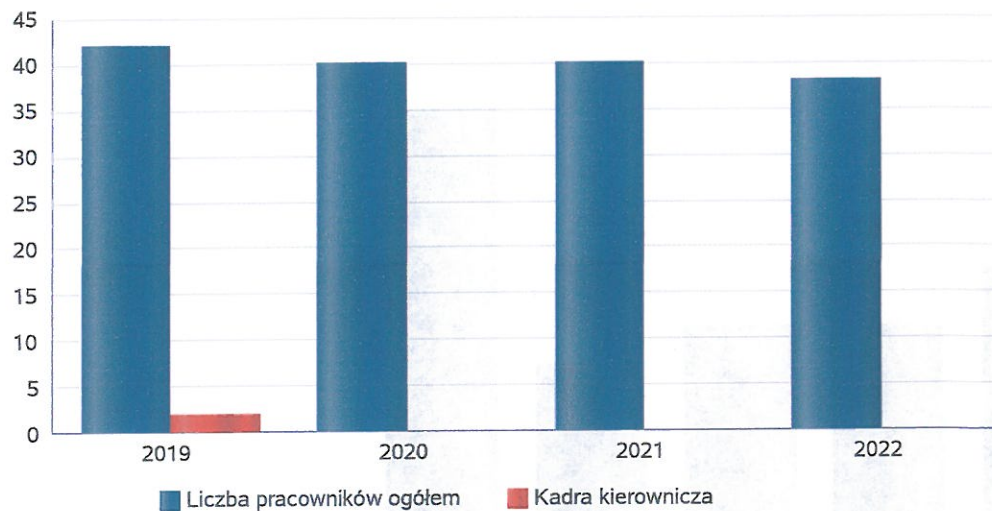
Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST		4	12	12	12

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Zatrudnieni	Liczba osób			
	2019	2020	2021	2022
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	40	40	40	38
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	2	2	2	2

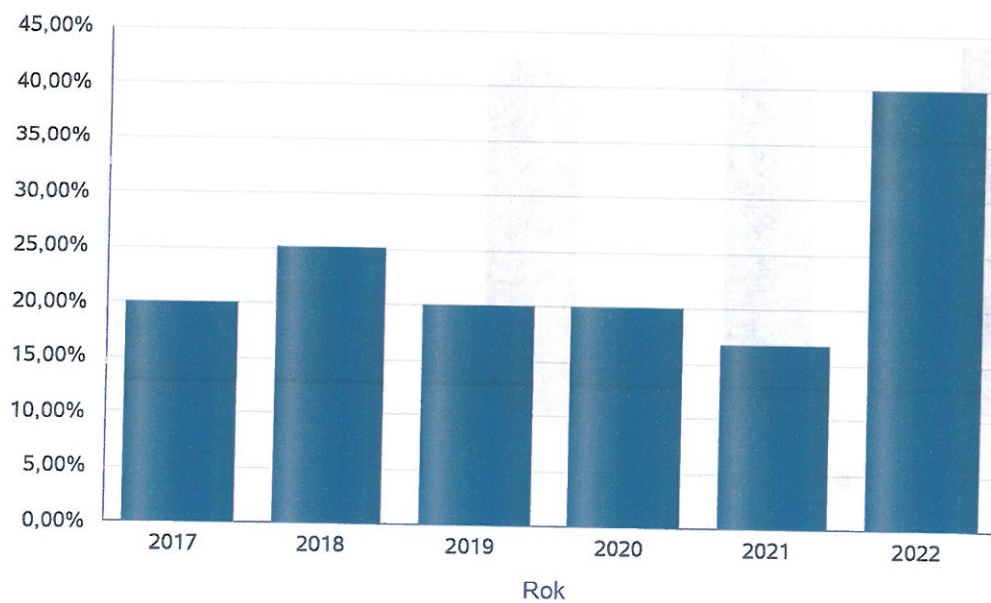
Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Rok	Wskaźnik
2017	20,00%
2018	25,00%
2019	20,00%
2020	20,00%
2021	16,67%
2022	40,00%

Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2018	Nie	9 013	900	4
2019	Tak	8 973	729	5
2020	Tak	8 827	775	5
2021	Tak	8 770	522	6
2022	Tak	8 431	546	5

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

W 2022 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu nie było zatrudnienia pomocniczego.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu nie ma podziału na zespoły pracy socjalnej.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W gminie Orzysz środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2022 roku 18. 538. 676 zł.. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 457 381 zł. W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 8.101.017 zł, co stanowi 43,69% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 5.780.317zł, co stanowi 31,17% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 270.559 zł, co stanowi 1,45% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 87.891 zł, co stanowi 0,47% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano w Dziale Rodzina, następnie w Dziale Pomoc społeczna oraz Ochrona zdrowia.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	18 081 295	18 538 676	10 897 702
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	16 073 335	16 228 894	8 612 006
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	234 354	270 559	366 578
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	0	0	0
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	325 488	435 683	691 802
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	325 488	435 683	691 802
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	1 324 868	1 567 653	1 439 412
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	0	0	0
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	23 196	25 783	27 930
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	23 196	25 783	27 930

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	352 981	357 869	430 000
w tym: w budżecie OPS	16	352 981	357 869	430 000
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	379 779	405 599	456 000
w tym: w budżecie OPS	18	379 779	405 599	456 000
85216 - Zasiłki stałe	19	236 068	257 525	300 000
w tym: w budżecie OPS	20	236 068	257 525	300 000
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	1 069 296	1 241 544	1 480 327
w tym: w budżecie OPS	24	1 069 296	1 241 544	1 480 327
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	275 853	300 805	368 705
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	275 853	300 805	368 705
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	205 323	244 500	288 000
w tym: w budżecie OPS	30	205 323	244 500	288 000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	94 119	943 356	52 819
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	94 119	943 356	52 819
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	0	4 298 892	46 710
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	0	4 298 892	46 710
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	85 312	87 891	89 280
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2021	Rok oceny 2022	Prognoza 2023
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	8 964 019	3 661 078	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	8 964 019	3 661 078	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	3 817 789	3 658 448	3 932 895
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	3 817 789	3 658 448	3 932 895
85504 - Wspieranie rodziny	57	58 701	61 972	73 920
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	58 701	61 972	73 920
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	363 426	383 679	390 426
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	40 344	49 546	76 515
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	40 344	49 546	76 515
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	161 315	208 734	288 821
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	161 315	208 734	288 821
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	69 064	77 560	97 562
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	69 064	77 560	97 562
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów oświatowych. W roku oceny gmina Orzysz uczestniczyła w konkursie ogłoszonym przez MRiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2022”, na który uzyskała dofinansowanie w wys. 233.347,01 zł, które objęły wsparciem 16 osób niepełnosprawnych, w tym 3-je dzieci oraz w realizacji Wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, na realizację którego uzyskała dofinansowanie na łączną kwotę 244.500,00 zł - wsparciem programu objęto 202 rodziny (577 osób) w postaci zasiłku celowego oraz zakupiono posiłki 117 dzieciom w szkole.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W gminie Orzysz nie zlecono organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego umów/zleceń.

10. Wnioski końcowe

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Orzysz za 2022 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRIPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji:

- w stosunku do roku 2021 dane wskazują na spadającą liczbę mieszkań w zasobach gminy, komunalnych jak i socjalnych, a liczba złożonych wniosków o lokale jest wyższa - jednym z powodów tej sytuacji jest sprzedaż lokali komunalnych oraz przekształcanie lokali socjalnych na lokale komunalne. Dobrym rozwiązaniem wspierającym, zwłaszcza młodych mieszkańców gminy będzie rozwój mieszkalnictwa, które zostało już zainicjowane poprzez projekt SIM;
- liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia w stosunku do roku 2021 zwiększyła się, zwiększyła się również liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń - społeczeństwo uboższe, spada realny dochód mieszkańców i zdolność utrzymania się (wzrost cen, opłat mieszkaniowych, energetycznych). Do systemu pomocy społecznej wróciły osoby starsze emeryci i renciści z niskimi świadczeniami oraz osoby niepełnosprawne (wzrost kosztów leczenia, zakupu leków, widoczne jest selektywne realizowanie recept) - Rekomendacja - realizacja programów osłonowych, korzystanie ze wsparcia systemowego - zewnętrznego;
- rosła liczba rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, co jest przyczyną rosnącej liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Rekomendacja - zasadne jest rozwijanie w naszej gminie stacjonarnych form opieki nad dzieckiem i rodziną, ale też całodobowych form opieki nad seniorami, osobami zależnymi, niepełnosprawnymi (Dom Pomocy Społecznej, Zakład Opiekuńczo - Lecznicy, Rodzinny Dom Dziecka, Pogotowie Opiekuńcze lub rodzina o charakterze Pogotowia Opiekuńczego), rozwój opieki paliatywnej oraz hospicyjnej i długoterminowej (obecnie czas oczekiwania oraz kolejki są zbyt długie dla osób potrzebujących);
- brak wystarczającej liczby organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej oraz podmiotów ekonomii społecznej specjalizujących się w działaniach pomocowych;
- pogłębiające się braki kadrowe w zawodzie pracownika socjalnego - jest to zawód deficytowy (powodem są rosnące wymagania, nieadekwatny do wynagrodzenia zakres obowiązków i odpowiedzialności, starzenie się kadry pomocy społecznej);
- brak dostatecznego dostępu do poradnictwa specjalistycznego oraz leczenia psychiatrycznego, szczególnie dla dzieci i młodzieży;
- brak dostatecznie rozwiniętego systemu wolontariatu - rekomendowanym rozwiązaniem jest edukowanie w tym zakresie dzieci i młodzieży.